

Mỳjja apôx kêtri kukãm 'ã ujarênh ne ja.

Bênjadwỳr Jeju Kritu ne Djuãomã, ò àpênhbê Djuãomã mỳjjao amirît. Me kute Jeju mar kêtja ne me me kute amim Jeju marjao bikênh ar o ba. Nnym kam Jeju kute ò me jao tỳx nnym me akubyn tỳx ne kute kanga kêt kadjy Djuãomã mỳjjao amirît. Te me kute meo bikênhkam mã Jeju'ã ngràn kute kanga kêt mã kum o amirît. Anhỳr djwỳnhràm kum o amirît, abentã kum o amirîto tễ, mỳjja'ã akreo tễ. Ò me jabit kute mỳjja mar nnym me kâtambê bipdjurmã ne apỳnh mỳjja djàri'ã mỳjja jakre. Bir, nnym mỳj ne Djuão omũ?

Metĩndjwỳnh kute me axwemã o pãnh ne tu kute mỳjja jaxwe kunĩ kuwyo imôkam rênh nnym apêxmã. Nnym kute Xatanajdjwỳ bĩn nnym kêt nnym kam pyka ajte nyn tu mexkumrêxmã ne kum o amirît. Ne kum kàjkwadjwỳ jakre. Metĩndjwỳnh kute ò me jao kĩnhmã, me 'ã ngrà tỳx ne kute kanga kêtja, me tãm ne kute meo kĩnh nnym me kàjkwakam ò pykakam kĩnhkumrêx ne ar ba rã'ã rã'ãmã. Kam ne me mexbit ar ban kam kanê kêt ne tyk kêt ne mỳr kêt. Mỳjja punu 'ỳr àr kêt kam. Ja kunĩ ne kum o amirît, apôx djwỳnhràm kum o amirît. Nnym Djuão me kadjy omũ. Mỳjja apôx kêtri ne anhỳr djwỳnhràm omũn memã arê. Tãm ne ja.

Me kute pi'ôkjakôt amijo baja dja me kĩnh.

¹ Jeju Kritu kute mỳjjao amirĩt ne ja. Metĩndjwỳnh ta ne Jejumã arẽ nhym kam amidjô'ã ajte kute õ àpênhjamã o amirĩtmã, nhym kam me kute marmã. Apỳnh mỳjja djari dja ĩ apôx, amikrà kêt ne apôx nhym anhỹr djwỳnhràr arỳm kute memã o amirĩtmã. Imã ne arỳm o amirĩt ba kam ije me amã arènhmã. Ba ibê Djuão ne ba Metĩndjwỳnhmã idjapênh, imã ne o amirĩt ba ije me amã arènhmã. Nãm iwỳr kadjy mrãnh djwỳnh jano nhym kam imã mỳjja kunĩ jakre ba kam kôt omũ. ² Ije arỳm kunĩ pumũnhkam dja ba prĩne me amã kunĩ jarẽ. Metĩndjwỳnh kabẽn ne ba arỳm ije me amã arènhmã. Jeju Kritu kute katàt kabẽn jarènh tãm dja ba me amã arẽ.

³ Metĩndjwỳnh kute anhỹr djwỳnhràr mỳjja'ã memã ujarènh ja gêdja me'õ memã arẽ nhym kute arènh djwỳnh tãm gêdja arỳm Metĩndjwỳnh kum kĩnh jadjà. Nhym me kute mar ne kôt amijo bajadjwỳ gêdja Metĩndjwỳnh memã kĩnh jadjà. Dja amẽ aro kĩnh, me kute 'ã ujarènh djwỳnhho kĩnh ne kam ajte me kute maro ỹr jadjwỳo kĩnh. Bir, arỳm 'ỳr. Arỳm Metĩndjwỳnh kute memã mỳjja anhỹr djwỳnhràr arènh ja arỳm apôx 'ỳr.

Djuão apỳnh me kute Jeju'ã abeno bikprõnh djari kubê 7mã kabẽn.

⁴ Ba ibê Djuão ne ba ar amã pi'òk no'òk ne. Ar aje amim Jeju mar ne apỳnh aje kôt aben pydjija, ar amã ne ba pi'òk no'òk ne. Pykabê Adjijkam apỳnh krĩ rũnhkôt ar aje 'ã abeno abikprõnho 7ja me amã ne ba pi'òk no'òk ne.

Gê Metĩndjwỳnh ukaprĩkôt me ajo djuw mex ne ar me ajo ba ne me amã umar mex jarẽ ga me

adjumar mex ne ar aba. Metĩndjwýnh ta ne tĩn ne ar ba, amrêbê adjakamã tĩn ne ar ba. Dja mrãmri tĩn rã'ã rã'ã. Tãm dja ukaprĩkôt me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarê.

Nhym Metĩndjwýnh Karõ kute amijo 7 ne Metĩndjwýnh krĩ djà kôn timer ku'ê tãm gêdja adjwýnhdjwý me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarên ar me ajo ba.

⁵ Nhym Jeju Kritudjwý dja me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarê. Jeju Kritu ta kute mrãmri katàt memã Metĩndjwýnh kabêno amirĩt djwýnh ne kumrêx tyk ne akubyn tĩn ne kator gêdja Metĩndjwýnhmê Metĩndjwýnh Karõmê kudjwa me ajo djuw mex. Jeju ne bẽnjadjwýro kute me bẽnjadjwýr kunĩ jakrenh ne pyka kunĩkôt me õ bẽnjadjwýro ba. Tãm dja Metĩndjwýnhmê Metĩndjwýnh Karõmê kudjwa me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarê.

Jeju Kritu ta ne kum me bajabêkumrêx ne amikamrôo me bajaxweo ajngrà. ⁶ Ne kam ajte ta ar me bajo ban kam Bãmmã me bapumjuw gu me kam babê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh ne Bãmmã badjapênh ar baba. Kumã, Jeju Kritu tãmmã gora gê me kãjmã kum rax jarên rã'ã rã'ã. Gêdja umao ar me bajo ba rã'ã rã'ã. Mrãmri. Tãm ne ja.

⁷ Ori, amrê tẽ. Kakrãkôt ne amrê tẽ. Me kunĩ dja me omũ. Me kute Jeju kanhwýr djwýnhjadjwý dja me omũ, prĩne Jeju pumũ. Nhym apýnh pyka djãri dja me kunĩ omũn amra, Jeju pymaje àmrao kumex. Mrãmri dja me kunĩ omũn amim ngryk ne àmrao kumex. Be, tãm ne ja.

⁸ Bēnjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh ne memã kum,
—Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ
'ênhôt, ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh tỳxo kubê kumkati ane.
Metĩndjwỳnh, ta ne tĩn ne ar ba, amrêbê adjakamã
tĩn ne ar ba. Dja mrãmri tĩn rã'ã rã'ã. Ajbit ne umao
mỳjja kunĩ pytà.

Jeju Djuãomã amijo amirĩt.

⁹ Nà, ba ibê me akamy Djuão. Nãm me Jejukôt
me akudjwa ijo ajkê ba itokry. Mrãmri ne Jeju
me baro'ã me bapytàn ar me bajo ba. Ba kam
me akudjwa mã Jeju'ã INGRÀ tỳx ne 'ãno djan ije
kanga kêt. Ba ne ba apêxtibê Paximukam ar ba. Na
bãm memã Metĩndjwỳnh Kabēn jarēn memã Jeju'ã
idjujarēnh iba. NhyM kam me ja ngryk ne kam
imã,

—Kwārĩk wãnh mỳjja wã jarēnh kêt, ane. Ne kam
ipa 'amỳn kam ijo tēn apēxti jakam imē ba kam
kam ar iba.

¹⁰ Be, pi'ôk kamrêkkam, Bēnjadjwỳr nhõ akati-
jakam ne ba arek maro nhỹ nhyM Metĩndjwỳnh
Karõ ar ijo ba. Ba kam me'õ kabēn ma. Me'õ kabēn
tỳx kute poti kakôr tỳx pyræk. Ikôt ne imã kabēn ne.
Ne imã,

¹¹ —Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ
'ênhôt. Ba ren ije kàjkwamē pykamē omũnh 'ãno
idjãm kêt nhyM ren amrêbê amijo ajkê nhyM ren
mỳjja kunĩ kêt ne. Ë, amrê tēn mỳjja pumũn 'ã pi'ôk
no'ôk, ane. 'Ã pi'ôk no'ôk ne kam memã ano. Me
kute amim Jeju mar ne apỹnh kute kôt aben pydji,
me jamã dja ga ano. Me kute apỹnh krĩ rũnhkôt

'ã aben pydjibê 7, ar kute Epexukam 'ã aben pydjijamê, ar kute Emĩnakam 'ã aben pydjijamê, ar kute Pegamukam 'ã aben pydjijamê, ar kute Xixirakam 'ã aben pydjijamê, ar kute Xadjikam 'ã aben pydjijamê, ar kute Pirapijkam 'ã aben pydjijamê, ar kute Raodjikam 'ã aben pydjijamê, mekmã dja ga aje mýjja pumũnhja'a pi'ók no'ók ne ano, ane. Nãm ã imã kabẽn ane.

¹² Ba kam 'ýr akêx. Ije mýj me'õ kute imã kabẽnja pumũnhmã 'ýr akêx nhym ngõnhpõkti kubê 7 ne ku'ê ba omũ. Kẽn karýro ngõnhpõkti.

¹³ Nhym kam ipõkri dja. Kute me'õ my pyræk ne dja. Nãm kubêkà ryti jadjàn o dja. Kubêkà rytija ne parkõn 'anh itep nhym 'ã dja. Ne kẽn karýro amirunh pren 'ã dja. ¹⁴ Ne kĩ jaka: kute àk kaka jaka ja pyræk. Kute kadjàt nhĩ jaka pyræk. Nhym no pøkja kute kuwy pøk pyræk. ¹⁵ Ne par jadjênh. Kute ngõnh nhipêx djækam me kute 'ã ngrão põx nhym adjênh pyræk. Nhym õkrekam krikrit kute ngõ rãrãkti: pyræk. ¹⁶ Ne ubõkjao kanhêtireo 7 ne 'amýn o dja nhym kam aktã kàx djwa mextire ajkwa krekre kurũm kato. Ne nokre jadjênh kute kàjkwa nhipõkri myt mrãnhkam adjênh ja pyræk.

¹⁷ Ba omũn kam itu mýrbê tým kute ityk pyræk ne itu mýrbê tým ne nõ, itĩn prãme. Nhym kam ta ijã ikra dji, ubõko ijã ikra djin kam imã,

—Kwãrĩk wãnh atĩn prãm kêt. Ba ibê mýjja kunĩ krax ne kam ajte ibê mýjja kunĩ 'ênhõt. ¹⁸ Bajbit ne ba ije amitĩn mar. Arým ne ba ty ne kam arým ajte itĩn ne. Amrê ipumũ. Ba dja ba itĩn rã'ã rã'ã. Ba ne ba ikabẽno me tyk kadjy me anor djwýnh ne kam ajte ikabẽno me tyk nhõ pyka'ýr me anor djwýnh.

19 Aj, dja ga on 'ã pi'ôk no'ôk, aje omũnhja'ã pi'ôk no'ôk ne. Arým kator ga aje omũnhjamẽ mýjja kraxje kator kêt rã'ãmẽ. Amẽ dja ga 'ã pi'ôk no'ôk ne. 20 Mýkam ne ba kanhêtireo 7 idjubôko 'amýn o dja ga omũ? Ne kën karýro ngônhpôktio 7jadjwý, mýj ne ja? Bir, ba amã arẽ ga ama. Ë, ngônhpôktio 7ja ne kubê apýnh krĩ djàri me kute amim imar ne kute ikôt aben pydji 'ã akre kubê 7. Apýnh krĩkam me kute ikôt aben pydji'ã akre kubê 7 ne ja. Nhym kanhêtireo 7ja ne kubê apýnh krĩ djàri me kute ijã abeno bikprõnhja kadjy mrãnh djwýnh ta ne 'ã akre, ane.

Nãm ã Jeju imã kabën ane ba kuma.

2

Epexukam ar ja arým kum Metĩndjwýnh kĩnh ngrire.

¹ Nhym kam ajte imã,

—Ë, ar kute krĩraxbê Epexukam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwýnhjamã dja ga pi'ôk no'ôk ne. Dja ga arkum ikabën jarẽ. Ba ibê Bënjadjwýr Jeju dja ga arkum ikabën jarën arkum, “Ë, ba ije idjubôko kanhêtireo 7 ne 'amýnhja, ne ba kën karýro ngônhpôktio 7kam imrãnhja, ba. Ba ne ba ar amã ikabën ne.

² Gar ikabënkôt ar amijo aba ba arým omũ. Ar adjàpênh rax, ar aje ijãno adjãm ne aje ikanga kêt ba arým omũn kam ikĩnhkumrẽx. Nã gãm ar abê me axwe kĩnh no kati ba arým omũ. Nhym me wã we kute 'Jeju kute ar ijanor' anhýrja gar te kabën mex jabej kam aman kam arým prĩne mekmã akato. Me wã ne me 'êxnhĩkumrẽx. Me tãm ne gar arým

mekmã akaton abê me kïnh no kati. ³ Nã gãm ar ijãno djan amibê ijo abiknor kêtukumrêx ne. Nãm me ikôt ar ajo ajkê gar tu ate akrãn aje amibê ikanga kêt ba arým omün kam ikïnhkumrêx ne.

⁴ Bep mýjja pydji ne ba omün ikaprïre. Amrêbê ar aje amim ijo amirît totokbê ne gar amã ijabê ne jakam arým amã ikïnh ngrire. ⁵ Gop ar amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren iwýr amijo akêx. Nã gãm ar ibê amiptàr mex ne. On ar ajte akubyn amã ijabên kam ajte akubyn imã apê kute amrêbê imã ar adjápênh ja pyræk. Dja gar ã anhýr kêt ba wãm ar awýr tén kam ar abê ngônhpôktiwã kaba nhym arým ãm djà kaprý.

⁶ Nhym bep me punubê Nikôrij, me tãm, me kabên punu ar baja. Me tãm ne gar me kabên punukam amã me kurêkumrêx. Mrãmri, kam ne mexkumrêx. Mrãmri ne gar amã me kabên punuja kurêkumrêx. Kam ne mexkumrêx. Badjwý ne ba imã mekbê Nikôrij me kabên punukam imã me kurêkumrêx.

⁷ Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metïndjwýnh Karõ ne ar kute amim imar ne apýnh kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora ar prïne kabên ja ma. Ë, ar me kuràm atýx ne aje ijãno adjãm, ar gajbit dja ba ar amã pidjô kute meo tïnja jarê gar gajbit ku. Pidjô kute meo tïnja ne Metïndjwýnh nhõ pykakam dja, kàjkwakam Metïndjwýnh nhõ pyka mexkumrêxkam. Tãm dja gar ku”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Emñnakam ar ja tokry.

⁸ Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ĕ, krĩraxbê Emĩnakam ar kute amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'ôk no'ôk ne. Dja ga arkum ikabẽn jarẽ. Ba ibê Bẽnjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabẽn jarẽn arkum, “Ĕ, ba ibê mỳjja kunĩ krax ne kam ajte ibê mỳjja kunĩ 'ênhôt. Ba ne ba tyn kam ajte itĩn ne. Ba ne ba ar amã ikabẽn ne.

⁹ Me kute ar ajo bikẽnhja ne ba arỳm omũ. Ar anhõ mỳjja kêt, anhõ nêkrêx kêtja ne ba arỳm omũ. Nhym bep kati, nĩjar anhõ nêkrêx kumex. Mrãmri pykakam ar abakam arỳm anhõ mỳjja kêt nhym bep kàjkwakam anhõ mỳjja kumex. Nhym me kwỳ ta amijo Metĩndjwỳnh kra, amijo mekbê idjaer ne ar ajaprỳ ar o ba, ba arỳm omũ. Djãm mekbê Metĩndjwỳnh kra? Kati, Xatanaj nhõ àpênh ne wã ne kam mã kôt ar aben pydjio ba. ¹⁰ Kwãrĩk wãnh gar amã me uma kêt. Gora ar atỳx. Dja me ĩ ar ajo ajkê ga ar atokry. Gora ar atĩn prãm kêt. Ĕ, godja me ĩ Xatanajbê me axwe nhõ bẽnjadjwỳr kabênkôt mekbê ijê djakam ar akwỳ rẽ, ar aje ikanga jabej. Be, akati kunĩkôt dja me ar ajo ajkê gar atokry. Nhym kam arỳm me kute ar ajo bikênh'ã akatibê ¹⁰ nhym kam me arỳm ar ajo bikênh kêt ne. Gora ar ijã angrà tỳx ne ijãno dja. Godja me te ar apa gar ijãno dja ba kam pãnh ar ajo tĩn gar atĩn rã'ã rã'ã.

¹¹ Gora ar ajamak mex jabej, on ama. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar kute amim imar ne apỳnh kute ikôt aben pydjijamã kabẽn. Gora ar prĩne kabẽn ja ma. Ĕ, ar me kurãm atỳx ne aje ijãno adjãmja, ar gajbit dja gar atyk nhijukri ajte atyk kêt kumrêx. Arkati”, ane. Nãm ã Jeju imã kabẽn ane. Ba ibê Djuãno ne ba kuman ar amã arẽ.

Pegamukam ar ja kwý prõ prãm.

¹² Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, ar kute krĩraxbê Pegamukam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwýnhjamã dja ga pi'ôk no'ôk ne. Dja ga arkum ikabên jarê. Ba ibê Bẽnjadwýr Jeju dja ga arkum ikabên jarên arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabên. Ba ija-jkwa krekre kurũm aktã kàx djwa mextire kator djwýnh, ba ne ba ar amã ikabên ne.

¹³ Xatanaj kute meo ba djàkam ne gar te ar aban amex rã'ã ba arým ar apumũ. Be, nã gãm ar ijã angrà tỳx ne aje amibê ikanga kêt. Djã nã gãm ar me kudjwa aminêje memã kum, ‘Jakam arým ije amim Jeju mar kêt. Arým imã kĩnh kêt’, ane? Kati, ar aje ã memã anhỹr kêt kumrêx. Nhym me arým ar anhõbikwa Æxipanh bĩ gar mã amã ikĩnh ne aje ikanga kêt kumrêx ne. Nà, Æxipanh djwý kum me uma kêt ne tu memã ijarênh 'ãno dja nhym me kubĩ, wãkam, Xatanaj mõr djã wãkam. Nãm me te kubĩ gar mã amã ikĩnh ne. Ba arým omũn ar akam ikĩnh ne.

¹⁴ Bep me kute me kabên punukôt amijo ba ja tãm ne ba imã me kĩnh kêt. Ar akwý ne gar me bakukãmãre 'õbê Barãokôt ar amijo aba. Djãm Barão mex got. Nãm mekbê idjaer kurê djwýnhbê Barakimã mekbê idjaer'ã karõ. Kute mekbê idjaer o bikênhmã ne mýjja punu'ã kum karõ. Mekbê idjaer kute mry punu krênãm, me kute mýjjao Metĩndjwýnh karõ nhipêxjamã mry nhõr ja kute krên ne amijo bikênhmã. Ne ajte me kute abenbê prõo àkĩnh ne arĩk prõ prãmõ kumexmã. Me kute ã amijo bikênho anhỹrmã ne me'ã kum karõ.

Nhym kam ô'ã Baraki mekbê idjaero bikênh o ba.
 15 Nhym ar akamdjwý mekbê Nikôrij ã kabên ane,
 ã memã 'ã karõo ane. Nhym ar akwý kabên punu
 jakôt ar amijo ba.

16 On ar amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren
 iwýr amijo akêx. Dja gar amim akator kêt ba ar
 awýr bôx ne me kabên punuja'ýr iprôt ne. Ijajkwa
 krekre kurûm aktã kàxdjwa mextire katorjao dja
 ba me'ýr iprôt ne.

17 Gora ar ajamak mex jabej on ama.
 Metîndjwýnh Karõ ne ar kute amim imar ne apýnh
 kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora ar prîne
 kabên ja ma. Ê, ar me kurãm atýx ne aje ijãno
 adjãmja, ar gajbit dja ba ar amã djwýbê mýj ne ja
 ngã, djwýo bipdjurja ngã gar krê. Ba kam ajte ar
 atýxmãbit apýnh kên mêre, kên jaka ngã. Ne kam
 ajte ar amã kên ja no'òk, apýnh ar anhidji ny'ã kên
 no'òk ne kungã gar kam omũ. Atemã me ja kute
 ar anhidji nyja mar kêt. Ar gajbit, ar atýxbit, ije
 apýnh ar amã kên nhôrja, ar gajbit dja gar apýnh
 aminhidji nyja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên
 ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Xijxirakam Djedjabeu ar noo akno.

18 Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ê, ar kute krîraxbê Xijxirakam amim imar ne
 kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwýnhjamã
 dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabên jarê.
 Ba ibê Bênjadjwýr Jeju dja ga arkum ikabên jarên
 arkum, “Ba ne ba ar amã ikabên ne. Ê, ba, ibê ne
 Metîndjwýnh kra ne ino pôk kute kuwy pôk pyrãk,
 ne ipar jadjênh kute ngôn nhipêx djãkam me kute

'ã ngrão pôx nhym adjênh pyræk, ba ne ba ar amã ikabêh ne.

19 Gar kôt amijo aba, ba arým omũn kam ikĩnhkumrêx. Gar amã aben jabên amã Metĩndjwýnh jabê ba arým omũ. Gar tu amim imarkumrêx ne ijã angrà tỳx ba arým omũ. Ar adjàpênh rax ba arým omũ. Nã gãm ar ijãno djan amibê ikanga kêtikumrêx ba arým omũ. Nã gãm ar ikôt amijo aba. Amrêbê ne gar ikôt amijo aba ngrire ne kam amijo tẽn amijo tẽn arým ikôt amijo amõr mex ne.

20 Nhym bep mýjja pydji ne ba omũn ikaprĩre. Nã gãm ar amã me'õ nibê Djedjabeu kĩnh. Nãm we amijo Metĩndjwýnh kabên jarênh djwýnh ne kam mýjja punu'ã inhõ àpênhmã karõn 'ã arkum apnê. Inhõ àpênh kute abenbê prõo àkĩnh ne ar prõ prãm ba ne kam kute amijo bikênhmã.

Ne kam ajte ar kute mry punu krênmã, me kute mýjjao we Metĩndjwýnh karõ nhípêxjamã kute mry nhõr nhym ar kute krên ne o kute amijo bikênhmã. Nãm ã Djedjabeu inhõ àpênhmã mýjja punu'ã karõo ane, ne ã 'ã arkum àpnêho ane.

21 Nã bãm te amiwýr kam ama. Kute amim kator ne wãnh axwemã irern iwýr amijo akêxmã te amiwýr kam ama nhym kute mjên prãm ja kanga kêt ne amim kator kêtikumrêx. Kum axwe kĩnh rã'ã:.

22 Ë, dja ba nija'ýr bõx ne kam nõr djàkam kumê, nõr djà tãmkam dja ba kumên kam prĩne o ajkê. Me my kute nĩnhjamê ro'ã dja ba prĩne meo ajkê. Dja me kum axwe kĩnh rã'ã ne nija kanga kêt ne iwýr amijo akêx kêt, ba kam prĩne meo ajkê nhym me kam tokry. 23 Ne ni krajadjwý pyka mẽ o amrà.

Apýnh ar aje amim imar ne ikôt aben pydjija kunĩ aje imã akator kadjy. Ba ije ar ajamakkre kadjwýnhbêmẽ anhõkre kadjwýnhbê aje mýjja mex nàr mýjja punu'ã amim karõ jabej ije ar akamũnh ne kôt ije ar anhĩ pýnhkôt ar amã o pãnh djwýnh. Gar kôt aje imã akator kadjy dja ba ni krajadjwý pyka mẽ o amrà.

²⁴ Bep ar aje me kabën punukôt amijo aba kêtjamã, wãkam, Xijxirakam ar aje me kabën punu kôt amijo aba kêtjamã dja ba ajte ikabën 'õ jarënh kêt. Mrãmri ne ar aje ikôt amijo aba ne ar aje Xatanaj kukràdjà mar prãm kêt kam amexkumrëx. Nhy m me ate we kute Xatanaj kukràdjà bipdjurja marmã we, 'Mexkumrëx gu me kuma', anhýrja djãm me mex got. Axwe punu gar kôt amijo aba kêt kam amexkumrëx. ²⁵ Gora ar mã ikôt ar amijo aban ijã angrà tỳx rã'ã: ba akubyn bõx.

²⁶⁻²⁸ Ë, ar me kuràm atỳx ne aje ijãno adjãmja, ar aje ikabën mar ne aje ikôt amijo aba rã'ãn aje o atêm ne o atêm ne arým aje inomã mënha, ar ajã dja ba bënadjwýr rë gar kam inhijuk'ã meo aba.

'Apýnh me ba djari dja gar meo aba, ar apymao meo aban meo aba tỳx ne. Meo aba tỳx ne, nhy m me'õ axwe gar kam prĩne o ajkë, me kute kàxo àbêr djào kute ngyo ngõnh totyk ne prĩne ka'êkja pyræk. Dja gar ã meo aba tỳxo ane.'

Be, Ibãmbê Metĩndjwýnh ne ijã bënadjwýr mẽ. Dja ba kam amidjõ'ã ar ajã kurë gar kam ikabënkôt meo aba. Dja ba kam ajte ar akĩnh djà kadjy ar amã umajýrtiredjwý ngã, akati maktã umajýrtire ja ngã.

²⁹ Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwýnh Karõ ne ar kute amim imar ne apýnh

kute ikôt aben pydjijamã kabên ne. Gora ar pñe kabên ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

3

Xadjikam ar ja kute me tyk pyræk.

¹ Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, ar kute krĩraxbê Xadjikam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwýnhjamã dja ga pi'ók no'ók ne. Dja ga arkum ikabên jarê. Ba ibê Běnjadjwýr Jeju dja ga arkum ikabên jarěn arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabên. Ba ije Metĩndjwýnh Karõ kute amijo 7 ije amýnhja, ne ije kanhêtireo 7 ne amýnhja, ba. Ba ne ba ar amã ikabên ne.

Nãm me we ar amex jarê. Bep kati, ar ajaxwekam kute ar atyk pyræk. Ba arým ar apumũ. ² On ar ano mex, atĩn rã'ãri, ne akubyn amijo tỳx, amijo mex, ar atyk kêtiri. Nã gãm ar amijo aba punu ba te ar apumũ, te ar aje kôt amijo aba jabej te ar apumũ ne kam ar amã, ‘Ë, Ibãmbê Metĩndjwýnhmã ar amex kêtumrêx’, ane.

³ Gop ar ajkam ama. Amrêbê me kute ar amã arênh gar arým aje markumrêx tãm dja gar tu markumrêx ne kôt amijo aba. Kôt amijo aban on wãnh ajaxwemã anhiren iwýr amijo akêx. Dja gar amim akator kêt ba kam ar ajaêrbê ar awýr bôx. Kute me àkĩnhĩ me aêrbê kute mỳjjao àkĩnh ne kute mebê mỳjja jamýnh ja pyræk. Dja ba ã ar ajaêrbê ar awýr ibôxo ane. Dja gar ibôx djákôt imar kêtumrêx ba ar ajaêrbê bôx.

4 Bep krîbê Xadjiwâkam ar angrêre ne gar amrânh mexkumrêx râ'ã. Ne kam ar angrêre amrânh mexkumrêx kute mrâmri ne me kute kubêkà mex, 'ã ngrã kêt kute angjênh ne 'ã mrânhja pyrâk. Nã gãm ar ã amexo ane. Ar ga dja gar ikôt mrân ikudjwa kubêkà jaka jangij ne 'ã mrã. Nã gãm ar amrânh mexkumrêx. Nhym kam kubêkà jaka kadjy ar amex. Tãm dja gar angij, amrânh mex pãnh angijn 'ã mrã.

5 Be, ar me kuràm atýx ne aje ijãno adjãmjabit dja gar ã kubêkà jaka jangjênh ne 'ã amrãho ane. Ba kam pi'ók no'ókkam anhidji jarijwã o ibingràn kêt, me tîn râ'ã râ'ã'ã pi'ók no'ókkam ar anhidjio ibingràn kêt ne. Ne kam ajte dja ba Ibãmmã inhýtã ar ajarê, Ibãmmê Ibãm kadjy mrânh djwýnhmê arkum inhýtã tu kàj bê ar ajarê ne kum, 'Be, inhõ me ja ne me ja.' Be, dja ba ã kum ane.

6 Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metîndjwýnh Karõ ne ar kute amim imar ne apýnh kute ikôt aben pydjijamã kabên ne. Gora ar prîne kabên ja ma", ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Pirapijkam ar Metîndjwýnh kabênkôt amijo ba.

7 Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, ar kute krîraxbê Pirapijkam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrânh djwýnhjamã dja ga pi'ók no'ók ne. Dja ga arkum ikabên jarê. Ba ibê Bênjadjwýr Jeju dja ga arkum ikabên jarên arkum, "Ë, ba ne ba ar amã ikabên. Ba imexo ipyma ne mrâmri ikabênkumrêx ne ijêxnhĩ kêtumrêx ne kam ar amã, 'Ba ne ba ije inhingêt kukãmã Dawi nhûrkwâkam o kajkep djwýnh. Ba

kikre'ã kuta nhym mýj me'õ godja 'ã ijê? Ba 'ã ijê nhym mýj me'õ godja 'ã kuta?"

⁸ Bir be, gar ikôt amijo aba ba arým omũ. Djã nã gãm ar atýx kumrêx? Kati, kàjbê ar atýx ba arým ar apumũ. Nã gãm ar te atýx ngriren mã ikabênkôt ar amijo aban aje ikanga kêtumrêx ba kam ar amã, 'Ba gêdja ba ar amã kikre'ã kuta. Mýj me'õ gêdja ar abê 'ã ijê? Ba dja ba ar ajo iba. Mýj me'õ dja inê?' ane.

⁹ Ë, Xatanaj nhõ àpênh 'êxnhîja, kute kôt ar aben pydjio ba, ne me 'êx ne amijo Metîndjwýnh kra, kute amijo mekbê idjaer, djãm mekbê idjaer djwýnh got, me ja me tãm gêdja ba ar awýr me pa 'amýn meo mõn ar akuka kôn timer me umjuw nhym me kam pijàm djaje ar akuka kôn timer ibôn krîn ar amã arax jarên kam tu ar amarkumrêx. Imã ar ajabêkam kôt me kute mar ne kute ar ajã, 'Jesu kum ar abêja pumũ', anhýr kadjy dja ba ã meo ane.

¹⁰ Ije ar amã, 'Dja me te ar ajo ajkê gora gar mã ijã angrà týx ne ijãno djan ikanga kêt', anhýrkôt ne gar amijo aba. Nhym me te ar ajo ajkê gar mrãmri ijãno djan ikanga kêt. Kam dja ba ar apytà. Ije me kunõ ibikênhkam dja ba arým ar apytà. Dja ba pyka kunîkôt ije me kabi kadjy meo ajkê. Dja ba apýnh pyka djari me kunî kabi, me kute imã kator kadjy me kabin meo ajkê. Nhym bep ar amexbit dja ba ar apytà.

¹¹ Arým ibôx 'ýr. Gora ar arek ikabênkôt ar amijo aba rã'ã: ba kam ar amã o pãnh, ar amã ar akînh djã ngã. Kwârîk wãnh me'õ ar abê ikurê kêt. Dja me'õ ar anoo aknon ar abê ikurê gar kam akînh djã býr kêt ne. Dja gar arek amijo aban arým ikam amim akînh djã by.

12 Ë, ar me kuràm atỳx ne aje ijãno adjãm, ar gajbit dja ba amim ar apumjuw, Ibãmbê Metĩndjwỳnh nhũrkwãtikam ar apumjuw gar aku'ê rã'ã rã'ã, kute Metĩndjwỳnh nhũrkwãtikam par pyræk ne aku'ê, Metĩndjwỳnh kuka kôn timer aku'ê rã'ã rã'ã akator kêt. Ba dja ba ar ajã Ibãmbê Metĩndjwỳnh nhidji no'òk, ne kam ajte ar ajã krĩ nhidji no'òk, Ibãmbê Metĩndjwỳnh nhõ krĩ mex nhidji dja ba ar ajã no'òk ne. Krĩ mexja, Djeruxarê nyja, Ibãmbê Metĩndjwỳnh kurũm rwỳkja, kàjkwa kurũm rwỳk, ja tãm nhidji dja ba ar ajã no'òk ne. Ne kam ajte ba aminhidji ny ar ajã no'òk ne, ar atỳx ne aje ijãno adjãmja'ã aminhidji no'òk ne.

13 Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar kute amim imar ne apỳnh kute ikôt aben pydjijamã kabẽn. Gora prĩne kabẽn ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabẽn ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Raodjikam ar kute ngô kàjbê kangro pyræk.

14 Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, ar kute krĩraxbê Raodjikam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabẽn jarê. Ba ibê Bẽnjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabẽn jarẽn arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabẽn. Ba, ibê ne Mrãmri. Ba ije mrãmri katát memã Metĩndjwỳnh kabêno amirĩt djwỳnh ne ba mrãmri ikabẽnkumrêx. Metĩndjwỳnh kabẽnkôt ne ba ibê mýjja kunĩ nhipêx djwỳnh.

15 Gar ar aba ba arỳm ar apumũ. Djãm we ar amã ikurê nàr kon djãm we ar amã ijabê. Arkati. Nã gãm ar amã ikurê kêt ne kam ajte amã ijabê

kêt. Ar aje ngô kàjbê kangro pyràk, ajakry kêt ne kam ajte akangro kêt. Gop on ar ajakry nàr kon on akangro rax. Ba gop kôt kuma, ar apunu ma nàr kon ar amex ma. ¹⁶ Nhy m bep kati, ar kàjbê akangrokam ije ar amar mex kêt. Kam dja ba ar ajo aptô. Ar ajakry kêt ne ar akangro kêt ne aje ngô kangro kajgo pyrakkam.

¹⁷ Nã gãm we ar, ‘Arỳm ne inhõ nêkrêx kumex. Nã bãm prĩne inhõ mỳjja aptà nhy m kam kumex. Arỳm inhõ mỳjja kunĩ bikàr ne ibê ‘ô’ã kàtàm kêt.’

Kê, djãm ar aje amimar got. Nã gãm ar prĩne amijo ajkê. Ne akaprĩ mex ne. Ne abikênh mex ne. Ar ano rã ne anhõ kubêkà kêt kam tu irãri ar abajakam. Djãm ar aje amimar kêt? ¹⁸ Kam dja ba ar amã mỳjja jarên ar amã, ‘Ë, on kên karỳr mextireja, ngôn nhipêx djàkam me kute ‘ã ngrão pôx nhy m mextire ja dja gar ‘ã ijwỳ ba ar amã kungã gar abyn arỳm amimex, arỳm abikênh kêt. Ne kam ajte ar kubêkà jaka’ã ijwỳ ba ar amã kungã gar kam arỳm angjê. Angjên irãri ar aba kêt kam apijàm kêt. Ne kam ajte ar anokam pidjỳ’ã ijwỳ ba ar amã kungã gar arỳm o amino djy ne arỳm ano mex.’

¹⁹ Me axwe nêje ne ba memã ibên tỳx ne imã me kĩnhja ne ba memã uwêk màt ne. Kam dja gar on amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren akubyn iwỳr amijo akêx.

²⁰ Ë, gop ar ikabên ma. Ota ba arỳm ar awỳr bôx ne kikre kabem dja. Ar ajô imã kikre’ã ta. Ba wãm awỳr wadjà gu baro’ã aben kuka kôn nh banhõ kwỳ krêno nhỹ ga arỳm akĩ:nhkumrêx. Gop ar ajô aje ikabên mar jabej, on kikre’ã ta.” Nãm ã Jeju me

kunĩmã kabẽn ane. Me kute Jejuo aminhõmã ne ã kabẽn jarẽnho ane ne kam ajte memã kum,

21 “Ë, me me kuràm atýx ne aje ijãno adjãmja, me gajbit dja ba me amã arẽ ga me ikrĩ djàkam inhikô'ã nhỹ. Me ga dja gu me ar meo baban bakabẽnno me ano. Me me bamã àpênhmã dja gu me bakabẽnno me anor ar o baba. Ga ba itýx ne ije Ibãm 'ãno idjãm ne ije amijo imrãnh rã'ãn ije aminhinomã amimênhja pumũ. Ije kanga kêt ne ije aminhinomã amimênh ne kam Ibãm nhikô'ã inhỹr ne ije ikabẽnno me anorja pumũ. Dja ga me ã ikudjwa atýx ne ijãno adjãmo ane.

22 Gora me ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwýnh Karõ ne mete amim imar ne apýnh kute ikôt aben pydjijamã kabẽn. Gora prĩne kabẽn ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabẽn anen kam o ino re. Ba ibê Djuão ne ba kuman me amã arẽ.

4

Metĩndjwýnh krĩ djàtikam nhỹ.

1 Nhyam kam ijukri atemã mýjja kato ba omũ. Kàjkwakam kikre'ã 'yr ne dja ba omũ. Nhyam kam ajte me'õ imã kabẽn ne, õbê kute imã kabênja, kabẽn kute poti kakôr týx pyràk, ta ajte imã kabẽn ne imã,

—Amrẽ tẽ ba amã mýjja jakre, mýjja kraxje kator kêt dja ba anhỹr djwýnhràam amã o amirĩt ga anoo anhýtã omũ nhyam bep tũmràm dja amirĩt ne, ane. Nãm ã imã ane.

2 Æ imã anhỹrmẽ ro'ã Metĩndjwýnh Karõ iwýr ruw ne mã ijo tẽn ijo wabi. Nhyam nĩjar kàjkwakam bẽnjadjwýr krĩ djà rax dja nhyam kam arým me'õ

kam nhỹ. ³ Me'õ ýrja ne adjênho tuknĩ. Kute kên ngrãngrãmẽ kên kamrêk kakrãtyk, o me ikrakam rax ne o ôkredjê karỳr jadjênh tỳx ja pyràk. Nãm ã me'õ ýrja jadjênh kute kên ja jadjênhja pyràk ne nhỹ. Nhym kam djwỳngwỳnhtire ne krĩ djãmã ipôk ne wajêt ne kam adjwỳnhdjwỳ adjênh. Kute atemã kên ngrãngrã 'ôdjwỳ jadjênh tỳx ja pyràk. Nãm ã djwỳngwỳnhtire adjênh ã anen krĩ djã raxmã ipôk ne.

⁴ Nhym krĩ djã raxjamã me krĩ djã kryre ipôk ne. Apỳnh me krĩ djã kryre ku'ê djari 'ã akrekam kubê 24. Nhym mebêngette kam krĩ. Kubêkã jaka jangij ne kam kam krĩ. Ne kên karỳro krãdjê, bẽnjadwỳr krãdjê ne me kutu.

⁵ Nhym krĩ djã raxja kurũm adjênho amikurwỳ ne kam krako dja. Kabẽnme adjênhmẽ krakmẽ o akã. Nhym krĩ djã rax kabem ne ngõnhpôktio 7 ne pòko ku'ê. Ngõnhpôktija kubê Metĩndjwỳnh Karõ kute amijo 7ja. ⁶ Nhym ajte krĩ djã rax kabem ne mỳjja karỳr kute imôti pyràk ne nõ. Kute ixeo imôti pyràk ne nõ. Karỳr kute kryt karỳr pyràk ne nõ.

Nhym mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut ne krĩ djã raxmã ipôk ne, nhym ipôkri krĩ djã rax dja. Nhym mỳjja tĩnja kute krĩ djãmã ipôkja ikam no kumex, ibũmkam non õngakkam no. ⁷ Nhym mỳjja tĩn kutewaja kute rop djãkrêbê rijão pyràk, atãri ja kute mryti kra pyràk, atãri ja nokre kute mebêngôkre* nokre pyràk nhym kute katêja kute ãkkajkritti tor pyràk. ⁸ Nhym apỳnh mỳjja tĩn djari ara kumex. Ar ã pỳnhkôt ara kubê 6'ã kabẽn.

* **4:7** Apỳnh me õ pyka djari kunĩkôt ne me kunĩ bêngôkre. Kubêkã jakamẽ me kakrãtykmẽ me babêngôkremẽ ne me kunĩ: bêngôkre.

Nhym arakam no kumex. Ara nhibũmkam no. Ara nhõkrekam no.

Ne ar ngrer ba. Ngrer ba rã'ã rã'ã. Kute ngrero ino rer kêtukumrêx. A'urimê akamàtmê kam ar ngrer ba rã'ã rã'ã. Nãm ar,

—Mex, mex, mex. Metĩndjwýnh ne mexo umakumrêx. Nãm Bẽnjadjwýr raxkumrêx. Tỳxo kubê kumkati. Nãm tĩn ne ar ba, amrêbê adjakamã tĩn ne ar ba. Dja mrãmri tĩn rã'ã rã'ã.

Nãm ã ar ngrero ane, ã kute kum mex jarêho ane. ⁹⁻¹⁰ Mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutja ã kute krĩ djà raxkam ýrjamã mexmê umamê raxmê amikĩnh jarêho ane. Metĩndjwýnh tĩn ne ar ba rã'ã rã'ãjamã arê. Ar kute kum arênh kunĩkõt ne mebêngêtte kubê 24ja tu mýrbê rôrøk ne. Krĩ djà raxkam ýrja kabem, pijàm djàje tu mýrbê rôrøk ne. Mrãmri ne Metĩndjwýnh tỳxkumrêx ne tĩn rã'ã: rã'ã. Kam ne kuka kôn̄h mebêngêtte kubê 24ja pijàm djàje tu mýrbê rôrøk ne. Ne kam tu kabem krãdjê mexjamã ire. Tu kabem krãdjê mexjamã ire nhym wãnh ikwã. Nhym me kam kum mex jarê. Kum mex jarê ne kum,

¹¹ —Me inhõ Bẽnjadjwýr, me Itĩn djwýnh, gajbit ne ba me amã amextire jarên amã apymamê arax jarên amã atỳx jarê.

Mýj me'õmê ne gar aje aben pyræk? Kati, apydji.

Gajbit ne ga mýjja kunĩ'y.

Gajbit ne ga tu amim mýjja kunĩ'ã karõ nhym arỳm tĩn ne apôx. Ga ne ga mýjja nhípêx nhym apôx, ane.

Nãm ã mebêngêtte kubê 24ja Metĩndjwýnhmã mex-tire jarêho ane.

5

Mrykĩ'ãtomti jabatànħ nyre kute pi'ôk byr.

¹ Nhyġ kam krĩ djà raxkam ýrja ubôko pi'ôk no'ôk byn o nhỹ ba omũ. Nãm prĩne pi'ôk no'ôko tuknĩ. Ôkremẽ ibũmmẽ prĩne no'ôk. Ne kam krākà'ã tom krĩo tẽ. Abenmã mẽn'h'ã tom krĩo tẽ. 'Ã tom'ã akre kubê 7. Me'õ kute 'ãpre bônħ ne omũnh kêt kadjy. ² Nhyġ kam kadjy mrãnh djwýnh týxkumrẽx ne katon kàj bê memã kabẽn ne memã kum,

—Mýj me'õ ne mexkumrẽx ne kam kute pi'ôk no'ôkja'ã 'yrmã? Kute 'ã oy djà rênħmã? ane. ³ Nãm ã anen kam te me'õ mex jabej me kabi. Kute pi'ôk no'ôk'ã oy djà rênħ ne omũnhmã. Nãm kàjkwakammẽ pykakammẽ pyka kadjwýnhbê me jamẽ te kadjy me kabi. Ne me'õmã kator kêtumrẽx. ⁴ Kam ne ba arým muw. Me'õ mexkumrẽx kute pi'ôk no'ôk'ã 'yr ne omũnh 'õ kêtkaġ ne ba arým imýro dja.

⁵ Nhyġ kam mebêngêtte 'õ imã,

—Amýr kêt. Ę, Djuda nhũrkwãkam me'õ, Dawi tàmdjwý 'õ dja pi'ôk no'ôk'ã kuta. Týxkumrẽx, umakumrẽx. Kute rop djàkrêbê rijão pyrãk. Tãm, ajbit, ne týxkumrẽx ne meo apan kam kute pi'ôk no'ôk'ã oy djãbê 7 rênħ ne kute pi'ôk no'ôk'ã 'yr ne kute omũnhmã.

Nãm ã imã ane ba kam kuma.

⁶ Nhyġ kam Metĩndjwýnh krĩ djãti nhipôkri Mrykĩ'ãtomti jabatànħ nyja dja ba omũ. Nhyġ kam kute me kute Mrykĩ'ãtomti jabatànħ nyja bĩn nhyġ ajte akubyn tĩn pyrãk. Nhyġ mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamẽ mebêngêttẽ Metĩndjwýnh krĩ djãtikam Mrykĩ'ãtomti jabatànħ ny

djãmjamã ipôk ne dja. NhyM Mrykĩ'ãtomti bàrio 7 ne kam noo 7. Noo 7ja kubê Metĩndjwýnh Karõ kute amijo 7, tãm ne pyka kunĩkõt ar mrã. ⁷ NhyM kam Mrykĩ'ãtomti jabatãnh nyja tẽn kubê pi'ók no'ók by. Krĩ djàtikam ýrja ne ubôko kum kungã nhyM kubê kuby.

⁸ NhyM byrmẽ ro'ã mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutmẽ mebêngêtte kubê 24jamẽ kabem tu mýrbê rôrôk ne. Apýnh õ pĩjãbare. Atemã pĩjãbare djê krãptĩ. Ne apýnh õ ngõnh. Kẽn karýro ngõnh. Ngõnh ja ne ipun dja. Kikre kudjý djà ne kam ipu ne. Mýjbê ne kikre kudjý djà? Me kabẽn. Metĩndjwýnh nhõ me ja kute kum kabẽn'ã ne kikre kudjý djà amijakre.

⁹⁻¹⁰ Be, mebêngêtte nhõ pĩjãbaremẽ ngõnh ipu-jamẽ ne me amýn kam ngrer ba. Ngrer ny ne me arẽnho ba, ne,

—Gajbit apydji ne ga amex ne aje pi'ók no'ók byrmã. Ga dja ga pi'ók no'ók byn 'ã ta. Arým ne me abĩ ga kam arým akamrõo meo pãnh ne me pa 'amýn me utàn Metĩndjwýnh'ýr meo tẽ. Nã gãm me kwý ra:x ne me utà.

Apýnh mebêngôkre ba djàri, apýnh amyngràri me ba djàri, apýnh me kabẽn djàri, apýnh me õ pyka djàri kunĩkõt ne ga me kwý pytàn Abãmmã me umjuw.

NhyM me kam kubê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh ne me banhõ Metĩndjwýnhmã àpênh ba. Dja me Metĩndjwýnh djô'ã prĩne pykabê me ja o ba, ane.

Nãm ã mebêngêtte ar ngrer ba ane.

¹¹ Ba kam ajte omũn kam me kanga ma, kadjy mrãnh djwýnh kanga ma. Me krãptĩ kute pi'ó

pyràk. Kubê 1.000.000 krãptĩĩ. Me'ã akre krãptĩĩ: ne ba omũn kuma. Djãm me krãre got. Nãm me krĩ djàtimẽ mỳjja tĩnmẽ mebêngêttẽmẽ kum ipòk ne. Ne kàj bê kabẽno kumex, ne,

¹² —Mrãmri ne ga gajbit amex. Mỳj me'õ got kute apyràk?

Gajbit ne ga amexo me kunĩ jakre nhym me abĩ.
Abê mrykĩ'ãtomti jabatàn ny pràbê abĩ.

Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm ajã bẽnjadjwỳr rax mẽ. Nhym kam apỳnh me pyka djari kute õ nêkrêx amã kumex ga aje ar o abamã.

Ga gajbit ano mex ne atỳx. Gêdja me amim ajarẽn ajo rax ne kàjmã akamẽn abenmã araxo amirĩt, ane.

Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh kabẽn ane.

¹³ Nhym kam mỳjja kunĩ kabẽn ne. Nhỳnh ne mỳjja 'õ kabẽn kêt ne? Kati, kàjkwakam mỳjjamẽ pykakam mỳjjamẽ pyka kadjwỳnhbê mỳjjamẽ ngõ raxbê pyka kêt kam mỳjjamẽ kunĩ ne ro'ã kabẽn ne, —Gora gê me abenmã krĩ djàtikam ýrjamẽ Mrykĩ'ãtomti jabatàn nymẽ ar arẽ ne abenmã ar raxo amirĩt ne kàjmã ar kamẽ. Ar ajbit ne ar tỳx.

Gora gê me abenmã ar arẽ. Arkum rax jarẽnh rã'ã rã'ã ne.

Nãm ã mỳjja kunĩ kabẽn ane ba kuma.

¹⁴ Nhym kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutja kôt kabẽn ne,

—Mrãmri godja ã ane.

Nhym mebêngêtte kôt tu mỳrbê rôròk ne ad-jwỳnhdjwỳ kum rax jarẽ.

6

Kute pi'ôk no'ôk'ã oy djà rênh.

¹ Ba ibê Djuão ne ba arek omũho dja. Nhyam kam Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja pi'ôk no'ôk'ã oy djà ta ba omũ. Nhyam kam mÿjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut kumrëxja imã kabën. Kabën kute na krak pyræk ba kuma. Nhyam imã,

—Amrë tẽ, ane.

² Ba 'ÿr tẽn omũ nhyam kawaru jakaja dja. Nhyam me'õ 'ã nhÿ. Õ djudjê jamÿn o nhÿ. Nhyam me kum bënjadjwÿr krãdjê tu. Nhyam kutun o nhÿ ne kam 'ã kawaru'ã tẽ. Kute me kunĩ 'ã amijo àptàr ne me'ÿr prõt ne kute me par ne kute mekbê pyka pytãrmã ne tẽ.

³ Nhyam kam Mrykĩ'ãtomti abatàn nyja ajte pi'ôk no'ôk 'ã oy djà nHITEPã ja'ã kuta. Nhyam kam mÿjja tĩn ja jatãrija imã kabën ba kuma. Nhyam imã,

—Amrë tẽ, ane.

⁴ Ba 'ÿr tẽn omũ nhyam kawaru 'õ ajte dja. Kawaru kamrêk. Nhyam me'õ 'ã nhÿ. Pyka kunĩkôt me kute abenwÿr prõt ne aben par kadjy. Kadjy ne me'õja kawaru'ã nhÿ. Nhyam me arÿm kum kàxdjwa kajgo ngã, kàxdjwa kajgo jabatàn, rytire ne me kadjy kum kungã.

⁵ Nhyam kam Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja ajte pi'ôk no'ôk'ã oy djà nHITEPã ja'ã kuta. Nhyam kam mÿjja tĩnja jatãrijadjwÿ imã kabën ba kuma. Nhyam imã,

—Amrë tẽ, ane.

Ba 'ÿr tẽn omũ nhyam kawaru tykja ajte dja. Nhyam me'õja 'ã nhÿ. Mÿjja pytĩ'ã akre djà mÿn o nhÿ. ⁶ Nhyam mÿjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutja kurũm me'õ kabën ba kuma. Nãm,

—Ë, arým ne mekbê djwý kêt. Prãmkam ne me ar ba. Ota djwýbê trigu'ã akre pydji pãnh raxi. Pãnh me àpênh rã'ã nhym akamât. Ne kam ajte djwý 'õbê zebada'ã akre amãnhkrut ne ikjêkêt adjwýnhdjwý pãnh rax. Pãnh me àpênh rã'ã nhym akamât. Djwý kêt kam, djwý kairekam. Nhym bep pidjôbê uba kangômẽ mýjja kute rõny kangô pyrãk ja dja o bikênh kêt. Tãm dja kumex. O ne me ajne kêt. Kwãrĩk wãnh tãm mãn o bikênh kêt, ane. Nãm ã me'õ kabên ane.

⁷ Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatàn nhya ajte pi'ók no'ók'ã oy djã nHITEPã ja'ã kuta. Nhym kam mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut kute o ino rerja imã kabên ba kuma. Nhym imã,

—Amrẽ tẽ, ane.

⁸ Ba 'yr tẽn omũ nhym kawaru rãrãrja ajte dja. Nhym me'õja 'ã nhỹ. Me'õ nhidjibê ne Tykre. Me tyk'ã amijakre. Nhym mýjja kute katên tẽmja. Me tyk nhõ pykamã me mrãnh kadjy ja ta ne kute katên tẽmja. Ar kute pyka kunĩkôt me kwý rax ne me parmã. Me kute abenwýr prõt ne aben par nhym djwý kêt kam prãm kute me par nhym me kanêdjwý kute me par nhym pykakam mry djãkrêdjwý kute me par kadjy. Kadjy ne ar tẽ. Kam dja me kwý rax ne ty.

⁹ Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatàn nhya ajte pi'ók no'ók'ã oy djã nHITEPã ja'ã kuta. Nhym kam kikre kudjý djã bõr djã krakri me karõ kumex. Mýj me karõ? Bir, me kute memã Metĩndjwýnh kabên jarênho ba nhym kam me kute me par, me tãm karõ ne kumex. Nãm me tĩn prãm kêt mex ne tu mekmã Metĩndjwýnh kabên jarẽ nhym kam me me

kupa. Me tãm karõ ne kumex ba omũ. ¹⁰ Nhyr me kàj bê kabên ne kum,

—Bênjadwýr Pymati, gajbit amexo apyma ne katàt aje mekmã kabên jarênh djwýnh, mã dja mytyrwý kute ga me ijo angyk ne pykakam me jao ajkê, me kute me ipar pãnh meo ajkê? ane. Nãm ã kikre kudjý djà bôr djà krakri me karõ ã kum kabên ane. ¹¹ Nhyr kam me'õ mekmã kubêkà jaka ngã ne memã kum,

—Ë, me arek atyk djà kêtõ akrĩ ngrire. Atyk djà kêt ngrire gê me me anhõbikwa paro tẽn inomã kumê. Me akõt me Metĩndjwýnhmã àpênh, me akamy paro tẽn inomã kumê, ane. Nãm ã me'õ me karõmã ane.

¹² Nhyr kam Mrykĩ'ãtomti jabatãnh nyja ajte pi'ók no'ók'ã oy djà nHITEPã ja'ã kuta ba omũ. Nhyr kam pyka kunĩ amingrêk ne. Amingrêk tỳ:x ne. Nhyr kam mytjadwý kakrãtyk ne wajêt. Nãm kute kubêkà pytĩ, kakrãtyk pyrãk. Nhyr mytyrwýjadwý no tĩn, no kamrêk tỳ:x ne. Kute kamrõ pyrãk. ¹³ Nhyr kanhêtire jadjwý kàjkwa kurũm rôrõk ne. Pykakam rôrõk ne. Kute kôk djàbêr tỳ:x kute pidjô ngrãngrã ka'urja pyrãk. Nãm ã kanhêtire rôrõk ane. ¹⁴ Nhyr kam kàjkwa ajmã nẽn nhĩ'ãm tẽn akuno. Nãm tu amijarõx ne kute me kute kupip jarõx pyrãk, nhyr kam krãnh kunĩ amũ ajkamên krĩ. Nhyr apêxtidjwý kunĩ amũ ajkamên ikwã. Nãm krãnh amũ krĩ djãmã kre rũnh ne krĩ. Nhyr apêxtidjwý ikwã djãmã kre rũnh ne ikwã.

¹⁵ Nhyr kam apýnh me ba djari kam bênjadwýr rũnhmê me kute meo ba djwýnhmê me krãkamngõnh nhõ bênjadwýrmê me õ nêkrêx kumexjamê me àprãrmê me kunĩ, me kute me

pa 'amýnh nhym memã àpênh kajgo ar bajamẽ me kute memã o pãnh kadjy àpênhjamẽ me kunĩ ne me amijo apdju. Me tĩn prãme amijo apdju. Nãm me kēnkrekam amijo apdjun krãnhkam kēn krakri amijo apdju. ¹⁶ Ne kam krãnhremã kabēn ne kēnmã kabēn ne kum,

—On me inhiy arôrôk ne me ijo apdju, me ipro. Krĩ djatikam ýrjabê me ijo apdju ba me nokre pumũnh kêt. Mrykĩ'ãtomti jabatãnh nyjamẽ ar ngrykbê me ijo apdju. ¹⁷ Arým ne ar ngryk nhõ akati me iwýr bôx. Mrãmri ne ar ngrykkumrêx. Mýj me'õ ne arkum ãmmã? ane. Nãm ã me kabēn ane.

7

Ar kute mebê 144.000 kuka'ã idji janhôr.

¹ Nhym kam ijukri kadjy mrãnh djwýnh amãnhkrut ne amãnhkrut ne ku'ê ba omũ. Nãm ar apýnh ku'ê djãkam ku'ê. Nhym ja kãjkwa krax 'ãnh dja nhym ja kãjkwa nhôt 'ãnh dja nhym ar ja aktã kãjkwa nhirê'ãnh dja ba omũ. Mýj kadjy ne ar ku'ê? Apýnh ar ku'ê djãri kute kôkbê àptãrmã. Pykakam àbêr kêt ne ngô raxbê pyka kêt kam àbêr kêt ne bàkam àbêr kêt kadjy. Kadjy ne ar ku'ê.

² Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ tẽ ba omũ. Kãjkwa krax kurũm ne kato ba omũ. Nãm ikrakam ràxo pi'òk no'òk djã byn o tẽ. O kute Metĩndjwýnh nhõ àpênh'ã idji janhôr kadjy, Metĩndjwýnh tĩnja nhõ àpênh'ã idji janhôr kadjy. Nãm kubyn o tẽn kam kãj bê arkum kabēn. Metĩndjwýnh kadjy mrãnh djwýnh amãnhkrut ne amãnhkrutjamã kabēn. Ar ja kute Metĩndjwýnh kabēnkôt pykamẽ

ngô raxbê pyka kêto bikênhmã. Ar kumã ne kàj bê kabên ne arkum,

³ —Adjým, bar Metĩndjwýnh nhõ àpênh'ã idji janhômã, bar me banhõ Metĩndjwýnh nhõ àpênh'ã idji janhô gar kam pykamẽ ngô raxmẽ bào ajkẽ. Me kuka'ã dja bar me idji janhô, Metĩndjwýnh nhõ àpênh tamirĩt gar aje meo abikênh kêt kadjy. Gar kam arým pykao ajkẽ, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh arkum ane.

⁴ Nhyam ar me kwý krãptĩ kuka'ã idji janhô ba omũ. Me krãptĩ kubê 144.000 ne ar kuka'ã idji janhô. Nãm mekbê idjaer apýnh idji djàri me kwý'ã idji janhô ba omũ.

⁵⁻⁸ Mekbê Djudakam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Rubênkam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Gadjikam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Axerkam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Naptarkam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Manaxekam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Ximiãokam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Rewikam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Ixakakam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Djeburõkam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Jõdjekam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Bẽnjamĩnkam me kwý kubê 12.000.

Be, nãm me abenã rôrõkkam 'ã akre kubê 144.000.

Me krãptĩ: kubêkà jaka jangij.

⁹⁻¹⁰ Nhyam kam ijukri, be, me krãptĩ: ne me kumex ba me omũ. Axwe me krãptĩ. Nãm me te kute me'ã akremã. Djãm me krãre got. Nãm me kute pi'ô pyræk ne kumex. Mýj xê ne kumex?

Bir, apýnh mebêngôkre ba djàri, apýnh amyngràri me ba djàri, apýnh me ò pyka djàri, apýnh me kabên djàri kuníkôt ne me kwý Metĩndjwýnho aminhôn krĩ djàti kabem abenã rôrôk ne kumex ne Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kabem kumex. Nãm me kubêkà jaka jangij ne o kumex ne bô byn o kumex ne kam kàj bê kabên ne,

—Be, mrãmri ne me banhõ Metĩndjwýnh, ajbit kubê me bapytâr djwýnh. Tãm, krĩ djàtikam krĩja, tãm.

Ne Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja, tãm. Ar kubê ne me bapytâr djwýnh. Ar tãm ne ar ja, ane.

Nãm ã me krãptĩ kabên ane. ¹¹ Nhyim kadjy mrãnh djwýnh kunĩ krĩ djàtimã ipôk ne kumex. Krĩ djàtimẽ mebêngêttẽmẽ mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamẽ ne kadjy mrãnh djwýnh arkum ipôk ne tu mýrbê rôrôk ne kumex. Ne kam Metĩndjwýnhmã rax jarẽ ne kum,

¹² —Mrãmri. Kôt ne me ane. Gajbit ne ga mekmã amexo amiptà ba me abenmã amex jarênho iba ne abenmã araxo amirĩt ne ano mex jarên kam amã amikĩnh jarên abenmã araxmẽ apyma jarên abenmã abênjadjwýr rax jarên abenmã mýjja 'õ abê bipdjur kêtumrêx jarẽ.

Gora gẽ me kunĩ amã ja jarênh rã'ã rã'ã. Mrãmri. Godja ã ane.

Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh ane, pijàm djàje tu mýrbê rôrôk ne ã kabên ane. ¹³ Nhyim kam arkubêngêt'õ imã,

—Mýj xê ne kute kubêkà jaka jangjênh ne o kumexja? Mýj xê nã? Mýj kurũm ne me mõi? ane.

¹⁴ Ba kam kum,

—Gêt kon, kubêngêt. Gajbit aje mar, ane.

Nhym kam imã,

—Me ja ne me prïne meo ajkê. Nãm me prïne me jao ajkê, meo bikênh rax ne. Nhym me ja katon kam nĩnh mõn bõx. Arým ne me õ kubêkà põ nhym kam aka ne. Mýjo ne me kupõ nhym aka? Bir, Mrykĩ'ãtomti jabatành ny kamrõo ne me kupõ nhym aka, ane.

Metĩndjwýnh kute memã axweo bingràn'h'ã ne kubêkà põnh nhym aka jakre.

¹⁵ —Kam ne me Metĩndjwýnh krĩ djàti kabem kumex ne kam kum apê. Akatikam kum apê ne akamàtkam kum apê. Metĩndjwýnh nhũrkwãtikam ne me kum apê nhym bep krĩ djàtikam ýrja dja umao me utàn ar meo ba. Ar me utàr mex ne meo ba.

¹⁶ Kam dja me kum prãm kêtukumrêx ne kum kôr kêtukumrêx, nhym arngrodjwý dja me bĩn kêtukumrêx, nàr kon atemã mýjja kangro 'õdjwý me bĩn kêtukumrêx. Mýkam?

¹⁷ Bir, Mrykĩ'ãtomti jabatành ny krĩ djàti nhipõkri ýrja, tãm dja ar me utàn meo ba. Kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomtio ba djwýnh kute õ mryo ba ja pyràk.

Ne ngõ kute meo tĩn kator djà'ýr dja meo mõ.

Nhym Metĩndjwýnh ta dja me kunĩ no kangõ ku'õn memã no kangõo apêx nhym kam me mýr kêtukumrêx, ane.

Nãm ã arkubêngêtte 'õ imã kabên mex jarênho ane.

8

Kute o y djà kute o ino rer'ã 'yr.

¹ Nhyam kam Mrykĩ'ãtomti jabatànhy ny ajte pi'òk no'òk'ã oy djà kute o ino rer'ã kuta nhyam kam kàjkwakam mýjja kunĩ anhykrê ne, nhyam myt kwýr ngrire. ² Nhyam kam kadjy mrãnh djwýnh kubê 7, Metĩndjwýnh kabem ku'ê djwýnh, ar ja ne ar ku'ê ba ar omũ. Nhyam kam Metĩndjwýnh arkum poti ngã. Poti kubê 7 ne apýnh arkum kungã nhyam ar amý.

³⁻⁴ Nhyam kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kên karýro ngônhy ngrire byn o tẽn o dja, kikre kudjý djà bôr djà'ýr ne o tẽn o dja. Nhyam kam me'õ kikre kudjý djà kwý rax ne kum kungã. Kute me kabẽnmẽ kikre kudjý djào bikàrmã ne kum kungã. Metĩndjwýnh nhõ me mexja kunĩ kute kum amijarẽnhmẽ kikre kudjý djà bikàr ne xêt ne Metĩndjwýnh'ýr bõx kadjy. Krĩ djàti kabem ne kikre kudjý djà bôr djà dja. Kên karýro ne adjênhy ne dja. Kam ne kadjy mrãnh djwýnh kikre kudjý djàmã adjà nhyam xêr nhyam kam kudjýmẽ me kabẽn ro'ã Metĩndjwýnh'ýr bõx. Kũmmẽ õ me ja kabẽnmẽ Metĩndjwýnh'ýr wabin 'ýr bõx.

⁵ Nhyam kam kadjy mrãnh djwýnh kikre kudjý djà kadjy ngônhy byn kam kam kuwy mẽ. Kikre kudjý djà bôr djàkam kuwy byn kam kikre kudjý djà kadjy ngônhykam kumẽn kam pykakam kumẽ, o pyka kôpênàt ne. O pyka kôpênàt nhyam kam arým na krar ne rãrãk ne adjênhy nhyam pykadjwý amingrêk ne, tertet ne.

Potibê 7'ã ujarênhy.

⁶ Nhyam kam kadjy mrãnh djwýnh kubê 7ja kute apýnh õ poti kubê 7 kakôrmã.

⁷ Nhyam kam kadjy mrãnh djwýnh kutewa poti kakô. Nhyam kam namê'ymě kuwy rôrôk ne. Kamrômě akàn rôrôk ne. Tu tÿmkumrěx ne. Nhyam kam pyka kwý ra:x ne prĩne xêr. Pykamě bà nokà 'ÿr 'ãnh ne xêt o ino re. Nhyam bep bõ kunĩ ne prĩne xêr. Nhÿnh ne bõre 'õ xêt kêt.

⁸ Nhyam kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja õ poti kakô nhyam kam atãri mýjja kute krãnhre jabatãnh pyrãk ne pôr ne mõn nox ne, ngô kôpênãt ne. ⁹ Ngô raxbê pyka kêt kam nox nhyam kam ngô kwý ra:x ne kamrô, ngô nhikjêbit ne kamrô nhyam ngôkam mýjja ar baja arÿm kwý rax ne ty, ngô ipôkri 'ÿr ne tyk o ino re. Nhyam kã rũnhjadjwý amijo ajkên wangij, kã kute katê 'ÿr ne ngjêxo ino re. Nhyam kam mebêngôkre* ar kãkam bajadjwý arÿm kôt ty.

¹⁰ Nhyam kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja poti kakô. Poti kakô nhyam kam kanhêtidjwý tÿm, kanhêtireti: ne tÿm. Pôkti: ne tÿm. Nãm kute me kute bô 'ô ngrãmã angjênh nhyam pôk rũnh ja pyrãk. Kàjkwa kurũm ne mõn tÿm. Ngô binhirênh kwýkam rôrôk ne inore kwýkamdjwý rôrôk ne. Ngô nhino kunĩkam ne tÿm. Nhyam ngô kwý rax ne mex rã'ã.

¹¹ Kanhêtire nhidjibê ne ÿ. Nhyam kam idjikôt ngô nhikjê ne ÿkumrěx ne. Nhyam kam me kwý krãptĩn ty. Ngô djÿ ne me o ikõn arÿm tyko kumex.

¹² Nhyam kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja õ poti kakô nhyam kam mytdjwý kwý rax ne ajmã nêñ kam akamãt kô tyk ne, no nhikjêkambit ne akamãt kô tyk ne. Ne kam kãjbê pyka kurwý. Kurwý ngrire nhyam mytyrwýmě kanhêtiredjwý kôt ã ane.

* **8:9** Apÿnh me õ pyka djãri kunĩkôt ne me kunĩ bêngôkre. Kubêkã jakamě me kakrãtykmě me babêngôkremě ne me kunĩ: bêngôkre.

Akatikam myt kàjbê irã nhym kam akamàt kô tyk ne. Nhym akamàtkamdjwý mytyrwýmẽ kanhêtire kàjbê irã nhym kam akamàt kô ty:k ne.

¹³ Ba kam omũnho dja nhym kam àkkajkrittì kýjrũm ton mõi. Kàjkwa tã mõi ba omũ. Nhym kàj bê memã kabẽn, ne,

—Watĩre, watĩre, watĩre. Pykakam me ar baja watĩre. Arým ne kadjy mrãnh djwýnh kute katẽ amãnhkrut ne ikjêkêt kute poti kakôr 'ýr, ane.

9

¹ Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnh õ poti kakõ nhym kam kàjkwa kurũm kanhêtire tỹm. Pykamã tẽn tỹm nhym me kum kam o kajkep djã ngã. Mýjkam o kajkep djã nã? Bir, kre ry typydjikam o kajkep djã. Kre krã'yr kêt, kre o ino rer kêt, kre ry typydjikam o kajkep djã ne me kum kungã.

² Nhym kam kam o kajkep ne 'ã kuta nhym kurũm kuwy kũm katon mõi. Kre ryti kurũm ne kuwy kũm kato. Kute kikatire kũm pyræk nhym kam kũmja kàjkwamẽ mytmẽ prĩne o akno nhym akamàt kô tyk ne.

³ Nhym kam kũmja kurũm krytkanhê bixadjwýro kumex. Pykamã ne bixadjwýro kumex. Ne kam àkrê. Àkrê:kumrêx ne. Kute me kamjýrmã ne bixadjwýro kumex. Kute mrãmri ne pykabê makre kute me kamjýr nhym tokryja pyræk. ⁴Nhym kadjy mrãnh djwýnh krytkanhêmã kum,

—Kwãrĩk wãnh pykakam bõreo abikẽn kêt, mýjja nhingrõto abikẽn kêt, pĩo abikẽn kêt. Me ajbit dja ga meo ajkẽ. Me kuka'ã idji kêtja,

Metĩndjwýnh kute me kuka'ã idji kêtja, me tãmbit dja ga meo ajkê, ane.

⁵ Nã, mrãmri ne krytkanhêja kute me kamjýr ne kute me kamjêro ba kajgomã. Kute me par kêtê. Nãm me kamjuw nhym me tokry pymaje àmra ba'ã mytyrwý amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Nhym tokry: ne. Kute makre kute me kamjýr nhym tokryja pyræk. ⁶ Nhym kam arým me te tyk prãme, krytkanhê kute me kamjýr ar o bakam te tyk prãme, te amitykkam ama ne, ne tyk kêtumrêx ne.

⁷ Mã ne krytkanhê kute? Djãm axwe uma? Nà, axwe uma. Nãm kute mrãmri ne me kute kawaru'ã aben par kadjy kute ngônho kubêkà kawarumã angjênh nhym kam uma ja pyræk. Nhym krytkanhê mýjja kute me bẽnjadjwýr krãdjê pyrækja tu. Kẽn karýro krãdjê ne kutu. Nãm krytkanhê no kre kute mebêngôkre nokre pyræk. ⁸ Nhym kĩdjwý kute me nire kĩ pyræk nhym wa kute rop djãkrêbê rijão djwa pyræk. ⁹ Nhym ôkôt kà kute tepkà pyræk, ngônho ne õngàkkà. Ne ara rãræk týx ne. Kute mrãmri ne me kute abeno bakam kawarumẽ kãmranhtýx rãrækja pyræk.

¹⁰ Nhym tey kute makre tey pyræk. O kute me kamjýr ar o ba. Dja kute me kamjýr ar o ba'ã mytyrwý amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt, nhym tokry: ne.

¹¹ Krytkanhê nhõ bẽnjadjwýrbê ne kadjy mrãnh djwýnh, kre ry typydjikam kadjy mrãnh djwýnh. Idjibê ne O bikênh djwýnh, mekbê idjaer ne me ta kabẽnkam kum Abadõ jarê, nhym mekbê kregu kabẽnkam kum Apôri jarê. Nhym bep me babêngôkre kabẽnkam ne O bikênh djwýnh.

12 Be, watĩre kutewa ne arým apêx. Àkkajkrittire kute memã “Watĩre” jarênhja kutewa arým apêx. Nhyim bep watĩre amãnhkrut ne me'yr bôx kêt rã'ã.

13 Nhyim kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja ò poti kakô nhyim kam me'õ kabên ba kuma. Kikre kudjý djà bôr djà kurũm ne kabên. Kên karýro kikre kudjý djà bôr djà Metĩndjwýnh kabem ãmja, kurũm, anhã kurũm ne kabên kato ba kuma. 14 Nhyim kum, kadjy mrãnh djwýnh kute poti kakôrmã kum,

—On arkum anhire, kadjy mrãnh djwýnh amãnhkrut ne o amãnhkrut djuwprewã on arkum 'ãpre bô gê ar wãm tẽ. Ngô raxbê Jupraxikam me kute ar uwpre nhyim ar ikwãwã, on arkum 'ãpre bô gê ar wãm tẽ, ane.

15 Nhyim kam arkum 'ãpre bô nhyim kam ar mã mõi. Ar kute me imexmã ne ar mõi. Ar kute me kwý rax ne me imexmã. Ar kute me imexo tẽm ne me kuto katẽ 'yr me paro krã'ymã. Kadjy ne me ar uwpre nhyim ar ikwã. Ar ò akati ar'yr bôx nhyim ar kute me imexmã katon mõi. Arým ne ar ò amexmẽ ar ò mytyrwýmẽ ar ò akatimẽ ar ò myt arým ar'yr bôx. 16 Nhyim ar ò krãkamngôn timer. Krãkamngôn timer kawaru'ã krĩa ne kume:x kute pi'õ pyrãk. Nãm 'ã akre kubê 200.000.000. Me'õ ne 'ã akren imã arẽ ba kuma.

17 Be, Metĩndjwýnh ne imã ar ò krãkamngôn timer jakre ba omũ. Ba kawarumẽ krãkamngôn timer. Kawaru timer nhyim 'ã krãkamngôn timer. Tãm ne ba omũ. Nhyim krãkamngôn timer aminhõkôt nẽje ngôn timer inõkã jangij ne o timer. Ngôn timer inõkã kamrêkmẽ ngrãngrã kakrãtykmẽ ngrãngrã kute màn tu pyrãk. Nhyim krãkamngôn timer nhõ kawaru ja ne krã rũnh'ã kabên. Krã kute rop djãkrêbê rijão

krã pyræk. Ne ajkwa kurũm kuwymẽ kũmmẽ kẽn ngrãngrã pômẽ apôxo kumex. ¹⁸ Apôxo kumex ne kam me kupa. Be, kuwymẽ kũmmẽ kẽn ngrãngrã pôko ne me kwý rax ne me kubĩ. Me kuto katẽ 'ýr ne me tyko ino re. ¹⁹ Kawaruja ne àkrêkumrẽx. Ajkwakôt ne àkrê, amymẽ kôt. Aktã àkrê djákôt ne me kupa. Amy kute kangã pyræk. Amy kubê kangã krãdjwý o me kamjã.

²⁰ Nhyim me'ã kâtãmja, mýjja kute me imex kuràm me tĩnja, djã nãm me ja amim katon wãnh axwemã iren Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽx got. Arkati, me ja ne me kute amim mýjja punu nhipêxjamã irer prãm kêtikumrẽx. Nãm me mã ar me karõ punumẽ mýjjao metĩndjwýnh karõ nhipêxmẽ arkum amijarẽho ba, arkum rax jarẽho ba. Be, nãm me kẽn karýro, kryt jakao, ngõnh ngrãngrão, kẽno, pĩo metĩndjwýnh karõ nhipêx ar o ba nhyim rĩt kêt ne umar kêt ne mrãnh kêt ne. Ja ne me kum amijarẽnh ar o ba, kum rax jarẽnh ar o ba. Me kute kum irer prãm kêtikumrẽx.

²¹ Ne kam ajte me kute me parmẽ me udjymẽ me prõ prãmmẽ me mjên prãmmẽ me àkĩnhĩmẽ, ja ne me kute kum irer prãm kêtikumrẽx. Me kute kum irer ne Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽxmã kute mar kêtikumrẽx. Me axwebit ne me kum kĩnh. Nãm te Metĩndjwýnh kute mekmã uwêk mãtmã.

10

Kadjy mrãnh djwýnh kute pi'ók byr ne ãm.

¹ Nhyim kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ, týxikumrẽx ne ruw. Kàjkwa kurũm ne tẽn ruw ba omũ. Nãm kakrão prĩne amikunon kam djwýngwýnhtire tu.

Nokre kute myt pyræk, ne te kute kuwy pôko krīkam kàjmã pòk ku'ên pòk jabjê ja pyræk.

² Ne kam pi'òk no'òk ngrire byn o dja. Pi'òk no'òk arým koxen kubyn o dja. Ne kam te djubòk ngò raxbê pyka kêt'ã djan te djuge atỳxã dja. ³ Nãm te ajkij ne djan kam kàj bê kabên. Kàj bê kabên kute rop djàkrêbê rijão kàr tỳxja pyræk. Kabên nhym kutã na krikrit ne. Nãm amipãnh kum kabên. Krikrit 'ã akre kubê 7.

⁴ Na krikrit 'ã akre kubê 7 ne kabên, ba kam bit ije 'ã pi'òk no'òkmã nhym kàjkwa kurũm me'õ imã kabên ba kuma. Nãm imã,

—Kwãrīk wãnh. Tu udju. Na krikritkam kabên'ã akre kubê 7 dja ga tu udju. Kwãrīk wãnh 'ã pi'òk no'òk kêt, ane. Ba arým kuma.

⁵ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh ije omũnh tũmja, ngò raxmê pykamê kam te bikjêr ne ãmja, tãm ne kàjmã kàjkwamã ubòkja bën ⁶⁻⁷ mekmã kabên pydjīn arēn memã kum,

—Mrãmri godja mýjja amikrà kêtikumrêx. Godja kadjy mrãnh djwýnh kute katē õ poti kakô nhym tebê mýjja kato. Metīndjwýnh kute amrêbê õ àpênhmã, kabên jarēnh djwýnhmã arēnhja dja on tebê kato, kute amitô kêtê. Poti kakôrmê ro'ã dja mýjja bipdjur arým kato. Amrêbê Metīndjwýnh kute mekbê mýjjao bipdjurja ne on kute memã o katormã, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh mekmã ane. Metīndjwýnh ne kabênikumrêx. Kôt dja mýjjao kato. Kam ne kadjy mrãnh djwýnh ubòko kàjmã Metīndjwýnh jakren 'ã mekmã ujarēho ku'ên mekmã kum,

—Metīndjwýnh ne tīn o ino rer kêtikumrêx. Tīn, tīn rã'ã rã'ã. Ta ne kàjkwa nhipêx ne kàjkwakam

mỳjja ar baja nhipêx ne. Ne pykajadjwỳ nhipêx ne pykakam mỳjja ar bajadjwỳ nhipêx ne. Ne ngô raxbê pyka kêtjadjwỳ nhipêx ne ngôkam mỳjja ar bajadjwỳ nhipêx ne. Tãm dja amitô kêt ne on memã o kato, ane.

⁸ Nhym kam kàjkwa kurũm kute imã kabẽn jarẽn h tũmja ajte imã kabẽn ne imã,

—Ajrã, on 'ỳr tẽn kute pi'ôk koxen o ãmwã by. Kadjy mrãnh djwỳnh ngô rax nhipôkri te nhikjê djãm ne atỳxã te nhikjê djãmwã ne kubyn o dja. 'Ỳr tẽn kubê aby, ane.

⁹ Ba kam 'ỳr tẽn 'ã ku'uw ne kum,

—Imã pi'ôk no'ôk ngrire ngã, ane.

Nhym kam imã,

—Mĩ, amim abyn krê. Gora kunĩ krê. Atik kadjwỳnhbê dja ỳ nhym bep ajajkwakam godja ànhkumrêx. Ành kute menh djành pyràk. Mĩ, ane.

¹⁰ Ba kam ikra kurũm kubê kaba. Pi'ôk no'ôk ngrire ne ba kubyn kukrê. Nhym kam ijajkwakambit ànhkumrêx, ành kute menh djành pyràk. Nhym amũ itik kremã tỳm ne arỳm ỳ: ne. ¹¹ Nhym kam imã,

—Be, dja ga ajte anhỳr djwỳnhrà m memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarê. Kute apỳnh me ò pyka djàri, apỳnh me ba djàri, apỳnh me kabẽn djàri, apỳnh me bẽnjadjwỳr djàri krãptĩkôt kute meo bikẽn h mã mekmã arê, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.

11

Metĩndjwỳnh nhõ àpênh amãnhkrut ar ujarẽn h ba.

¹ Nhyŋ kam me imã kô ngã, ije ũrkwãti'ã akre kadjy ne me imã kungã. Kute me àbêr djà pyrãk. Nãm me imã kungã nhyŋ kam Metĩndjwýnh imã,

—Apa, on 'ýr tẽn inhũrkwãti'ã akre, ane. Dja ga inhũrkwã'ã akren kam kikre kudjý djà bôr djà'ã akren kam me kute imã rax jarẽnho bajadjwý 'ã akre.

² Nhyŋ bep inhũrkwãti kre kênhbit dja wãnh 'ã akre kêt ne. Mýkam? Bir, arým ne me me ba-jtemmã kanga. Nhyŋ kam me kute mekbê idjaer nhõ krĩ mexbê Djeruxarẽo bikênhmã, õ krĩ mexo mexkumrêxbê Djeruxarẽ kute o bikênhmã. Kikre kunĩkôt dja me bajtem mrãn prĩne kikreo ajkên kikre ngràn kam kôt inhũrkwãti kre kênhjao ajkê. Dja me kute o bikênh'ã na tým amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã amex. Kam dja ba inhõ àpênh jano.

³⁻⁴ Ba ne ba inhõ pyka djwýnh ne kam inhõ àpênh amãnhkrut kute pĩbê oriwêre amãnhkrut ik-abem ku'êja pyrãk, ne kam ajte kute ngõnhpõkti amãnhkrut ikabem ku'êja pyrãk, ar tãm dja ba ar ano, ar kute memã ikabẽno amirĩtmã. Dja ar kubêkà kaprĩre jadjàn kam ikabên'ã ujarênh ar ba. 'Ã ujarênh ar ba'ã akati krãptĩ, kubê 1.260. 'Ã na tým amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã amex. Godja ã ar ikabên'ã ujarênh ane, ane. Nãm ã Metĩndjwýnh imã ane.

⁵ Godja me'õ kute aro bikênhmã nhyŋ kuwy pòk ar ajkwa krekrekôt katon me'õnh bĩ, prĩne ar kurê djwýnhja 'õ ga. Be, godja me'õ aro kurê djwýnh prãm nhyŋ ar arým ã o bikênhho ane, prĩne kuga. ⁶ Nhyŋ ar ta kabênkôt Metĩndjwýnh kàjkwa'ã ijê nhyŋ na rwýk kêtumrêx. Ar Metĩndjwýnh kabên'ã ujarênh bari godja na rwýk kêtumrêx ne.

Nhym kam ajte ar ta kabênkôt nhym ajte ngô kamrô. Nhym ar kabênkôt apÿnh mýjja kute meo bikênh djàri apôx ne pykao ajkê. Apÿnh kute pykao bikênhmã mýjja apôx tē, aben nHITEPã mýjja apôx tē.

⁷ Nhym kam ar Metĩndjwÿnh kabēno amirĩto tē:n kam o amirĩt pa. O amirĩt pa nhym kam mrydjwaryre dja amim ar kurêtuw. Mrydjwaryre kre ry typydji kurũm katorja dja ar'ÿr prôt ne tÿxo ar akrenh mex ne kam ar kubĩ.

⁸ Nhym kam ar tyn nõ. Kikre nhipôkri dja ar tyn nõ. Krĩrax jabatãnhkam kikre nhipôkri nõ. Mýj krĩrax jabatãnh? Bir, kam ne me ar õ Bēnjadjwÿr pĩte'ykam kunhõ tãm. Kumã ne me idjibê Xôtômamē Edjitu jarē. Nãm me axwekumrêx ne Xôtômakam me ja jaxwe'ã amijakren kam ajte Edjitukam me ja jamakkre kêt'ã amijakre nhym kam me krĩrax jamã idjibê Xôtômamē Edjitu jarē. Kam ne ar kute Metĩndjwÿnh kabēno amirĩt djwÿnh tyn nõ.

⁹ Kam dja me kunĩ omũ. Apÿnh me õ pyka djàri, apÿnh mebêngôkre ba djàri, apÿnh amyngràri me ba djàri, apÿnh me kabēn djàri kunĩkôt dja me ar omũho kumex. Ar tykja pumũho kumex'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ne 'ã mēdjij. Nhym me abenmã,

—Kwãrĩk wãnh ar adjàr kêt. Axuk wãnh ar nõre, ane. ¹⁰ Nhym kam pykakam me ar baja kĩnhkumrêx. Ar tyk ne nõrkam ar omũn kĩnhkumrêx ne kam toro kumex ne kam abenmã nêkrêx ngã. Mýkam ne me ar tykkam kĩnhkumrêx? Bir, ar kute Metĩndjwÿnh kabēn jarēnh djwÿnh ja ne ar

pykakam me ar baja prĩne ar meo bikẽnho ba. Kam ne me ar tykkam kĩnhkumrẽx.

¹¹ Nhyam ar tyk ne nõr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ne 'ã mêdjij nhyam kam Metĩndjwỳnh ar akô, ar tĩn kadjy ne ar akô nhyam Metĩndjwỳnh djàkôr arkum wadjà nhyam arỳm ar ajte tĩn ne ekruux ne kàjmã dja. Nhyam kam me ar omũn kam kum ar uma: ne. Kum ar uma tỳxkumrẽx ne. ¹² Nhyam kam kàjkwa kurũm me'õ kabẽn. Kàj bê kabẽn ne arkum, —Apa, on ar amrẽ tẽ, ane.

Nãm ã arkum ane nhyam ar kuma. Kuman kam tu kàjmã tẽ. Mã tẽn wabĩ. Kakrãkam ne ar tẽ. Nhyam ar kurẽ djwỳnh arek ar omũnho kumex.

¹³ Ar omũnho kumex katikôt nhyam pyka tertet ne. Tu tertet tỳx nhyam kam kikre kwỳ ajkaten rôrôk ne me kwỳ rax ne me imex ne. Me kwỳ rax'ã akre kubê 7.000 ne me imex ne. Nhyam me tyk kêtja, pyka tertet kute me par kêtja, me tãm ne me tĩn prãmkam Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kum tỳx jarẽ. Metĩndjwỳnh nhõ kàjkwa djwỳnhmã ne me kum rax jarẽ.

¹⁴ Be, watĩre nHITEPã watĩre 'õ ne ja. Ota watĩre kute katẽ rã'ã. Arỳm me'ỳr bôx 'ỳr.

Kadjy mrãnh djwỳnh kute katẽ kute õ poti kakôr.

¹⁵ Nhyam kam kadjy mrãnh djwỳnh kute katẽ õ poti kakô nhyam kam kàjkwakam me kabẽn. Kàj bê kabẽn ne. Jejumẽ Bãm'ã ne me abenmã kum, —Bãmbê me banhõ Bẽnjadjwỳr ne krabê Kritu kute me bawỳr anor, ar tãm ne ar arỳm pyka kunĩkôt ar meo ba. Dja ar meo ba rã'ã rã'ã: ne, ane.

Nãm ã kàjkwakam me kabẽn ane.

16 Nhyam kam mebêngêt kubê 24 tu mýrbê rôrôk ne. Metĩndjwýnh kabem bẽnjadjwýr krĩ djâkam krĩja me tãm ne me tu mýrbê rôrôk ne Metĩndjwýnhmã rax jarẽn kum,

17 —Bẽnjadjwýr, Metĩndjwýnh, atýxo abê kumkati. Ga amrêbê: adjâkamã atĩn ne ar aban mã atĩn rã'ã.

Amã ne ba me amikĩnh jarẽ. Arým ne ga apymao amijo amirĩt mex ne aje ar meo abamo kraxmã.

18 Apýnh me ba djâri ne me ngryk ar ba, ga gadjwý arým angryk kato. Arým me tyk ne pykakam ikwãja nhõ akati me'ýr bõx. Arým aje me tyk ne pykakam ikwãjao akator ne kam aje memã pãnh jarẽnhmã.

Nhyam anhõ àpênhdjwý arým õ akati me'ýr bõx. Anhõ àpênhmẽ akabẽn jarẽnh djwýnhmẽ anhõ me mextire jamẽ me kum apymaja kunĩmẽ me kâtammẽ me rũnhmẽ. Arým me ja nhõ akatidjwý me'ýr bõx, ga aje memã o pãnh nhyam me kĩnhmã.

Nhyam bep me axwe kute pykao bikẽnh djwýnhdjwý arým õ akati me'ýr bõx. Ga aje me jao abikẽnhmã, ane.

19 Nhyam kam kàjkwakam Metĩndjwýnh nhũrkwãti amijã kuta. Amijã kuta nhyam kam pĩo rara kẽn karýro krākà djyja, kam ne Metĩndjwýnh kabẽn'ã kẽn no'òk nõ, pĩo rara tãm ne amirĩt ne. Metĩndjwýnh nhũrkwãtikam ne amirĩt ne. Nhyam kam na adjênh ne rãrãk ne krak nhyam pykadjwý tertet ne. Nhyam namê'y rôrô:ko kumex.

12

Me'õ niremẽ atemã mry kaàk'ã ujarẽnh.

¹ Nhyam kam mỳjja pumũnh kêt 'õ kàjkwakam kato. Mỳjja rax 'õ ne kato. Me'õ ni ne myt jadjàn o dja. Ne mytyrwỳ'ã djan o dja. Ne kanhêtireo krã djên kutu. Kanhêtire kubê 12 ne o krã djên kutun o dja. ² Arỳm tujarô tỳx. Arỳm kra rwỳk 'ỳr ne kam kra àn tokry nhyam amra.

³ Nhyam kam ajte mỳjja pumũnh kêt 'õdjwỳ kàjkwakam ajte kato. Ë, atemã mry kaàk kamrêk ne kato. Ti:re ane. Krã kubê 7 ne kam kam bàri kubê 10. Ne krã kunĩkam me bẽnjadwỳr krã djê tu. ⁴ Ne amyò kanhêtire kute katẽ 'ỳr ja kanhên bjêro mõ. Kàjkwakam kanhêtire bjêro mõn pykakam kumẽ. Ne kam ni kabem kra kadjy dja. Mỳj kadjy? Bir, nija kra rwỳk ne kam amako dja. Ni kra rwỳk nhyam on kute krẽnãmã ne kam amako dja. Te kam ama.

⁵ Nhyam kam kra my ruw. Kute ar meo ban kabẽno kute me anormã ne ruw. Apỳnh me ba djari kunĩ dja ar meo ban kabẽno me anon ar me axwemã bẽn tỳx ba. Djãm kute akrànãmã ar me axweo bamã? Kati, dja kàxo àbêr djào ar meo ba. Tãm. Tãm ne arỳm ruw nhyam arỳm Metĩndjwỳnh amim kumỳ. Tu amim mỳnhkumrêx ne amiwỳr o tẽ. Krĩ djati'ỳr o tẽ.

⁶ Nhyam bep nãja ne katon prõt ne kapôt kukritmã kato. Nhyam Metĩndjwỳnh arỳm kapôt kukritkam kutêp kum kikre. Kute o djuw mexmã ne arỳm kum kikre. Ne kam kam o djuw mex aro ba. Kute o djuw mex'ã akati kubê 1.260. Amex amãnhkrut ne ikjêkêt nhyam ajte 'ã na tỳm nhyam kam arek aro djuw mexo ba.

7 Nhyim kam kàjkwakam me abenwỳr prôt. Mĩgeumẽ kadjy mrãnh djwỳnhmẽ mry kaàkmẽ kadjy mrãnh djwỳnhmẽ ar abenwỳr prôt.

8 Nhyim bep kati, Mĩgeu ne ar tỳxkumrẽx nhyim te mry kaàkja kute ar parmã. Nhyim bep Mĩgeu ne ar tỳxo mry kaàkja jakre ne kàjbê me kumẽ. Nhyim kam kàjkwakam me ajte mrãnh kêtikumrẽx.

9 Be, mry kaàk jabatànhtija ne me arỳm bõm kumẽ. Tãm, kangã tũmja kute me kàmex jarẽnh djwỳnh, idjibê Xatanaj, kute me kunĩ noo biknor djwỳnh, tãm. Tãm ne me bõm kumẽ, pykamã kumẽ, kadjy mrãnh djwỳnhmẽ ro'ã ne me bõm ar kumẽ.

10 Nhyim kam kàjkwakam me'õ kabẽn ba kuma. Kàj bê kabẽn ne,

—Ota arỳm me banhõ Metĩndjwỳnh me utà. Arỳm ne umao me utàr mex ne. Djãm me banhõ Metĩndjwỳnh rerek got. Dja prĩne umao me utàn ar meo ba. Nhyim Kritudjwỳ Metĩndjwỳnh kute amikõt arja dja kabẽnkõt ar meo ba.

Ga arỳm me kute bõm mẽnha pumũ. Kute me bakamy kàmex jarẽnh djwỳnhja ne me arỳm bõm kumẽ. Nãm mã me banhõ Metĩndjwỳnh jamakmã me'ã kabẽn ne te me banhõ Metĩndjwỳnhbê me bakamy kurê. Nãm te kubê me bakamy kurê rã'ã nhyim akamàt ne akati nhyim ajte kubê kurê rã'ã nhyim akamàt ne akati nhyim ajte tãm rã'ã ne.

11 Nhyim me bakamy tu kum ãm tỳx ne 'êxnhĩmã katon bõm kumẽ. Mỳj kanàrràm ne me bakamy kum ãm tỳx ne? Jeju ne mrykĩ'átomti jabatàn nh'ã amijakren ty

ne kamrôo meo pãnh. Kanàrràm ne me tu kum ãm tỳx ne.

Xatanaj ne kute Jeju nhõ me ja par nhym me kute umaje Jeju kangamã. Nãm te me kupa. Nhym me Metĩndjwỳnh kanàrràm tu ate krãn Jeju'ã ngrà rã'ãn kàj bê memã Jeju'ã ajarẽ. Me tĩn prãm kêt kumrẽx. Nãm me ã anen kam prĩne amim Xatanaj pyma ngrà ne kàjkwa kurũm bõm kumẽ.

¹² Ë, kàjkwa, on akĩnhkumrẽx. Gê mebêngôkre* akam ar bajadjwỳ akôt kĩnhkumrẽx.

Nhym bep pykabê me ar bajamẽ ngô raxkam me ar bajamẽ ne arỳm me kaprĩ 'ỳr. Watĩre. Mỳkam?

Bir, Xatanaj, kute me kàmex jarẽnh djwỳnh, arỳm wãm me awỳr ruw. Arỳm ngy:k ne wãm me awỳr ruw. Arỳm ne tyk nhõ akatio rãm ne jan arỳm amima. Arỳm amiman kam ngy:k ne, ane.

Nãm me ã kàjkwa kurũm kabẽn ane.

¹³ Nhym me arỳm bõm kumẽ nhym arỳm mry kaàkja pykakam bõx. Bõx ne kam ni'ỳr prõt ne. Kurũm kra my rwỳkja'ỳr prõt ne. ¹⁴ Nhym kam àkkajkritti jara ne nija pakam apôx. Xatanaj nhidji amãnhkrut ne ikjêkêt. Idjibê kangã ne idji 'ôdjwỳbê mry kaàkja. Nhym àkkajkritti jara nija pakam apôx, kangãbê tor ne kapôt kukritkam tẽm ne bõx nhym Metĩndjwỳnh kute o djuw mexmã. Kute o djuw mex 'ã amex amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã na pydji. Kadjy ne pakam ara apôx.

* **12:12** Apỳnh me õ pyka djàri kunĩkôt ne me kunĩ bêngôkre.

15 Nhyim mry kaàkbê kangãja kute nija bĩnmã aêro tẽn aby'ã ngô kapĩ. Ngô rax ne ajkwa krekre kurũm ajkapĩ. Kute 'ã ngô tãm nhyim ngô kute mã o môr ne bĩnmã. 16 Nhyim bep kati, pyka ne nio òbikwan ngômã ajkij nhyim kam ngô wadjàn ngrà. Mry kaàk jajkwa krekre kurũm ngôja wadjàn ngrà. 17-18 Nhyim kam mry kaàk nijakam ngry:k ne kam ãm ajbir tẽn dja. Kute ni kra parmã ne dja. Mýj ni kra nã? Bir, me kute Metĩndjwýnh kabẽn mar ne kôt amijo baja, ne kute mekbê amipdjur kêt ne Jejukam pijàm kêt ne tu kute memã arẽnhja, me tãm ne mry kaàk kute me'ýr prõt ne me parmã ajbir tẽn dja, ngô rax mýrri dja, mekam amako dja.

13

Ngô rax kurũm mry'õ kator.

1 Nhyim kam ngô rax kurũm mry 'õ kato ba omũ. Nãm bari kubê 10 ne krã kubê 7. Ne apýnh bari djari bẽnjadjwýr krãdjê tu. Nhyim kam krã kunĩ'ã idji arij ne idjio Metĩndjwýnh djũn ne.

2 Nhyim mryja kute rop krori pyræk nhyim parja kute mrybê uxu par pyræk, parkop jabjêti. Nhyim bep ajkwa krekreja ne kute rop djàkrêbê rijão jajkwa krekre pyræk. Nhyim kam mry kaàk mryjamã kum,

—Ikabẽnkôt dja ga meo aban ipymao apyman inhýr djakam memã nhý, ane. Nãm ã kum ane.

3 Nhyim mry krã 'õ ne tyn nõn kam ajte me aêrbê tĩn ne. Kute mrãmri ne me kute me par punukam me akubyn tĩnja pyræk.

Nhym kam me kunĩ, pyka kunĩkôt ari ar aben pumũn kam mry kabẽnkôt ar ban mã kôt ajkamẽ.

⁴ Mry kaàk kute mrymã kum,

—Ga dja ga ipymao apyman inhÿr djàkam nhÿn idjô'ã meo aba, anhÿrja ne me mry kaàkmẽ arkum amijarẽho ba. Nãm me mrymã amijarẽn kum rax jarẽn kam abenmã kum,

—Mÿj me'õ ne mrymẽ ar kute raxo aben pyræk ne ar abenwÿr prôt nhym kutã kum ämmã? Arkati, ane. Nãm ã me abenmã ane.

⁵ Nhym kam mryja kabẽn punubit jarẽnh ar o ba. Mry kaàk djô'ã ne mryja kabẽn punu ar ba. Nãm amijo rax ne ar Metĩndjwÿnh japyrÿ o ba. Nãm ar meo ba, mry kaàk djô'ã meo ba'ã amex amãnhkrut ne ikjêkêt ne naja kuto katẽ. Ne kam mytyrwÿ 'ã akrebê 42. ⁶ Nãm ar meo ban Metĩndjwÿnh japyrÿ o ba. Nãm prĩne Metĩndjwÿnh djũn ne idji japyrÿ ne kam ũrkwãbê kàjkwa djũn ne me kàjkwakam ar bajadjwÿ djũn ne. Djãm mry kabẽn mex got.

⁷ Nhym kam mry kaàk mrymã kabẽn nhym kam kabẽnkôt Metĩndjwÿnh nhõ me ja'ÿr prôt ne. 'ÿr prôt ne me kwÿ pan kàjbê me kumẽ. Ne kam kabẽnkôt, umakôt ar me kunõ ba ne kabẽno me ano. Apÿnh mebêngôkre ba djari, apÿnh amyngarari me ba djari, apÿnh me õ pyka djari, apÿnh me kabẽn djari kunĩkôt ne ar meo ba. Mry ne amijo aptàn Metĩndjwÿnh nhõ me jao ajkẽn kam me kunõ ba. ⁸ Nhym kam pykabê me ja kunĩ dja me mrymã amijarẽho ba ne kum rax jarẽ.

Nhym bep me kwÿ, Jeju nhõ pi'òk no'òkkam me idji arija, me ajbit dja me kum mry kĩnh kêt ne kum rax jarẽnh kêt ne. Jejubê Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja ne õ pi'òk no'òk. Kute pyka nhipêx

kêtri ne Metĩndjwýnh arým amim me kute Jeju bĩn'ã karõ, me kute Jejuo mrykĩ'ãtomtin kute bĩnmã amim 'ã karõ ne arým anhÿr djwýnhrà m kuma. Be, Jeju kubê Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny ja ne õ pi'òk no'òk, me tĩn rã'ã rã'ã'ã pi'òk no'òk. Nhym me tĩn rã'ã rã'ã kadjy pi'òk no'òkam me idji arija me tãm dja me mrymã rax jarēnh kêt. Nhym bep me idji'ã no'òk kêtja, me kunĩ dja me kum mry kĩnh ne kum rax jarēn kum amijarēnh o ba.

⁹ Gora me ajamak mex jabej on ama.

¹⁰ Ë, dja me me kwýo rôrôk ne meo mrãn mekbê ijê. Ne kam tu me kwý pa, kàxdjwa kajgoo tu me kupa. Nhÿnh me ja dja me meo rôrôk ne mekbê ijê ne kàxdjwa kajgoo me kwý pa?

Bir, Metĩndjwýnh kute amim me'ã karõja, me tãm dja me mekbê ijê ne me kwý pa.

Kam dja Metĩndjwýnh nhõ me ja kute tu amim Jeju markumrēx ne mã 'ã ngrà tÿx ne 'ãno ãm ne kute kanga kêt mã.

Mry 'õdjwý pyka kurũm kator.

¹¹ Nhym kam mry 'õ kato, mry kute katē pyka kurũm kato, ba omũ. Nãm bàri amãnhkrut kute mrykĩ'ãtomti jabatàn ny bàri pyræk. Ne kabēn kute mry kaæk kabēn pyræk. ¹² Ne kam mry kaæk jatãri mryja djõ'ã umakõt ar meo ba. Ne kam me kunĩmã, pykabê me ja kunĩmã kum,

—On me mry kaæk jatãri mryjamã amijarēnh o aba ne kum rax jarē. Mry krã 'õ tyk ne nõr ne kam ajte akubyn tĩnja on kum akabēn ne kum rax jarē, ane. Ajrã, ane. Nãm ã mry kute katē mry kaæk jatãri mry ja'ã mekmã karõo ane.

13 Ne kam mýjja pumũnh kêt kwý nhipê:x ne. Kwý rax ne ipêx ne. Nãm me ipôkri kuwyo ruw, kàjkwa kurũm pykamã kuwyo ruw. 14 Be, mýjja pumũnh kêtõ ne me noo akno. Nãm pykabê me kunĩ noo akno. Mry kaàk jatãri mryja kabênkôt ne mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx ne, tãri ãmkambit ne mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx ne. Ne kam mekmã kum, pyka kunĩkôt mekmã kum,

—On me mry kaàk jatãri mry ja karõ nhipêx. Mry me kute te kàxdjwa kajgoo krã jayr nhym mã tĩn karõ dja ga me ipêx, ane. Ajrã, ane. Nãm ã mry kute katê mekmã ane.

15 Nhym kam me ipêx ne. Nhym mry kute katêja mry karõ jakô, mry kaàk jatãri mryja karõ jakô nhym arým tĩn ne arým akôn kabên ne. Nãm kabên ne memã me kwý'ã apnên mekmã kum,

—Tãmja kute imã amijarênh kêt ne kute imã rax jarênh prãm kêt. On dja ga me abĩ, ane. Nãm ã mry kaàk jatãri mryja karõ mekmã ane nhym me kabênkôt arým me kwý pa.

16 Nhym kam mry kute katêja ne me kunĩ'ã idji janhô. Nãm me ikra'ã idji janhôn me kuka'ã idji janhô, mry kaàk jatãri mryja nhõ me ja kute amirĩt kadjy. Nhym me kwý te kubê amikati, kute me'ã idji janhôr pymaje te kubê amikati nhym tu me'ã idji janhô. Nhỹnh me ja'ã ne idji janhô? Bir, me kunĩ, me kâtammẽ me bẽnjadjwýmẽ me õ nêkrêx krãptĩmẽ me õ nêkrêx kêtme me memã àpênh kajgo ar bajamẽ me kute memã o pãnh kadjy àpênhjamẽ. Me ja kunĩ'ã ne idji janhô. Nhỹnh ne me 'õ kukamẽ ikra'ã idji kêt ne. Me kunĩ.

17 Dja me'õ'ã idji jêt prãm kêt nhym me arým kum mýjja nhõr kêtumrêx, nhym ta kute mýjja

byr kêtumrêx, te kute amim mỳjja byrmã. Me'ã idjikôtbit ne me kute amim mỳjja byr. Mỳj idji nã? Bir, mry kaàk jatãri mryja ne me kwỳ'ã idjin kwỳ'ã numeru janhô.

¹⁸ Be, me no mexbit godja me kuma. Ê, gora me ano mex jabej on mry'ã numeru pumũ. Numeru ja kute me idji pyrãk. Nãm 666. Be, mry'ã numeru ne ja.

14

Bàygogomê uba kadjy kàx byr.

¹ Nã bãm arek omũho dja nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja dja, ba omũ. Krãnhrebê Xijãokam ne dja. Nhym kam kôt me krãptĩ ku'ê. Me krãptĩ kubê 144.000, me tãm ne me kumex. Nhym Mrykĩ'ãtomti jabatành ny nhidjija me kuka'ã arij ne Bãm nhidjjadjwỳ me kuka'ã arij. Me tãm ne me Mrykĩ'ãtomti jabatành ny kôt kumex.

² Ba kam kàjkwakam me ngrer ma. Kute ngô rãrãkti pyrãk, kute na krak pyrãk. Nà, nãm me ngrer mexkumrêx. Nãm me kute pỳjãbàrekam me ngrer pyrãk ba maro dja.

³ Nhym me krãptĩja ngrer ny jarê. Nãm krĩ djatikam ÿrjamê mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamê mebêngêtemê, me tãm ne me kabem ku'ên ngre. Ngrer ny ne me arê. Mỳj me ngrer nã? Me ajbit ngrer. Atemã. Me'õ kute arênh kêt. Amũ me'õ kute mar ne arênh kadjy kêt. Me ajbit ngrer, me krãptĩ kubê 144.000, Metĩndjwỳnh kute me utàr ne meo môrja, pyka kurũm meo môrja, me ajbit ngrer, me ajbit ne me kute mar ne arênh.

⁴ Nãm me mexo amiptàn kabôt katin ar ba. Nãm me kute axwe 'õ mar kêt kam mexkumrêx kute mrãmri ne me kute krô'ã meo prõ kêt kam mex ja pyræk. Nãm me ã axwemã irero ane. Nãm me mã Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kôt ajkamên mã kôt mō. Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja abenbê meo ajkij ne meo mō. Kamrôo ne me utàn meo mōn Metĩndjwýnhmã me kungã. Me ja ne me kutewa nhym Bãmmã meo mōn kum me kanga. Dja ĩ ajte me kwý rax ne kum me kungã. Bãmmẽ ar ro'ã kute meo aminhõn kute ar meo bamã. ⁵ Nhy m me 'êxnhĩ kêt kumrêx. Nãm me axwe kêt kam mextire ne ar ba. Ajmã kute kêt.

⁶ Nhy m kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kà:jmã ton tẽ. Kàjkwa tã: tẽ. Mýj kadjy ne ton tẽ? Bir, kute me kunĩmã kabên mex jarênhmã. Kute me kunĩ pykabê ar bajamã arênhmã, apýnh mebêngôkre ba djari, apýnh amyngràri me ba djari, apýnh me kabên djari, apýnh me õ pyka djari kunĩkôt ne kute mekmã arênhmã. Kabên mexja ne mex rã'ã rã'ã. Mekmã tũmràm mex ne kam o ino rer kêt kumrêx. ⁷ Nhy m kam kadjy mrãnh djwýnhja ne kàj bê kabên ne memã kum,

—On me amã Metĩndjwýnh pyman kum rax jarẽ, kute katàt memã axweo pãnh ne kute meo bikênhkam. Arým ne õ akati bôx. Arým kute memã axwe pãnh jarênhmã. Dja memã axweo pãnh. Djãm uma ngri got. On me kum rax jarẽ, kute kàjkwamẽ pykamẽ ngô raxbê pyka kêt mẽ inoremẽ kute ipêx djwýnhmã rax jarẽ, ane.

⁸ Nhy m kam kadjy mrãnh djwýnh 'õdjwý kutewa kôt tẽn memã kum,

—Metĩndjwýnh dja krĩraxbê Babirônijkam me jao ajkê. Arým kute meo mōr djà kaprãrmã. Arým 'yr. Krĩraxbê Babirônij, krĩ jabatành tãm ne Metĩndjwýnh arým kute o bikēnhmã. Kute pyka mẽ meo bimirãmã. Kam ne me axwekumrêx. Me axwebit ne me ar kam ba. Ne kam pyka kunĩkôt me axwemã me prêk ne. Nhyr kam me ô'ã pyka kunĩkôt axwe. Ne kam kute me'ô kuprý, kurêti'ô kute amiwýr me 'wýr nhyr me kute 'ã aben japanh ne kam kôt axwe, kôt kurêti ar ba pyrãk. Nãm ã krĩraxbê Babirônij ã pyka kunĩkôt memã ane. Kute mrãmri ne me kute kadjwati kangô* kôm ne bibãnh ne axwebit kute mar ja pyrãk. Kam ne Metĩndjwýnh mekam ngryk ne kute prĩne meo bikēnhmã.

⁹⁻¹⁰ Nhyr kam kadjy mrãnh djwýnh 'ôdjwý kadjy mrãnh djwýnh ar kutewakôt tēn kãj bê memã arēn memã kum,

—Ë, me ikra'ã mry nhidjija ne me kuka'ã mry nhidjija kute mryo Metĩndjwýnh ne mry karōo Metĩndjwýnh ne arkum amijarēnh o ban kum rax jarēnh o baja me tãm gêdja Metĩndjwýnh mekam ngryk ne prĩne meo ajkê. Djãm ngryk rerek got kãjbê meo ajkê. Dja prĩne meo bikēnh mex ne. Arým ne ngry:k ne. Mýj me'ô gêdja kubê amijo apdju? Be djãm me kunĩo ajkê.

Be, dja Metĩndjwýnh me ja, me kum mrymẽ mry karō kĩnhja kuwykam me kurê. Kuwymẽ kēn ngrãngrã pôkkam me kurê nhyr me kam àmnhirēnho kumex. Mrykĩ'ãtomti jabatành

* **14:8** Mýjja me kute o kôm ne kôt bibãnh kunĩja, kadjwati kangômẽ uba kangômẽ, mýjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarê.

nymě kadjy mrãnh djwýnh ar nokrekam dja me àmnhirěňho kumex. ¹¹Nhym kuwy kůmja mã wabi, kute o ino rer kêtikumrěx. Kuwy kute me kamjêrja kům rã'ã rã'ã. Nhym me arek àmnhirěňho kumex rã'ã: rã'ã. Djãm me tyk djà kêt mã? Arkati. Djãm akamàtkam nàr kon akatikam dja me tyk djà kêt? Arkati. Dja me arek àmnhirěňho kumex. Be, dja ã Metĩndjwýnh meo bikěňho ane. Me kute mrymě mry karômě o Metĩndjwýnh ne arkum amijarěnh o ba ne kute arkum rax jarěnh ar o ba ne 'ã idjija, me ja dja Metĩndjwýnh pĩrĩne ã meo bikěňho ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh kaběň ane.

¹²Kam godja Metĩndjwýnh nhõ me ja, me kute Metĩndjwýnh kaběnkõt ar amijo baja, me kute tu amim Jeju markumrěxja, me ja dja me mã 'ã ngrà tỳx ne 'ãno djan kanga kêtikumrěx.

¹³Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ imã kaběň ba kuma. Nãm imã,

—On 'ã pi'òk no'òk. Ě, me kute Běnjadjwýr 'ãno ãm nhym mete me par ja dja me kĩnhkumrěx. Běnjadjwýr kadjy me tykja dja me arým kàjkwakam Jeju'ýr bõx ne kam kĩnhkumrěx. Metĩndjwýnh kute memã kĩnh jadjàr kadjy ne arým me õ akati me'ýr bõx. Dja Metĩndjwýnh mã memã kĩnh jadjàr rax ne, ane.

Nhym kam Metĩndjwýnh Karõ imã,

—Nà, mrãmri. Mrãmri ne arým me àpěnh raxkam katyk. Me àbirkam dja me arým kàjkwakam tyk djà kêt ne. Nãm me Jeju'ã ngrà tỳx ne mã kum apê. Nhym Metĩndjwýnh me omũn arým kute pãnh memã kĩnh jadjàr raxmã, ane. Nãm ã Metĩndjwýnh Karõ imã ane.

14 Ja ne arým apêx ba kam ajte mýjja 'õ pumũ. Nhy m kakrã jaka ajte kato. Kato nhy m kam kam me'õ nhỹ. Kute me'õ my pyrãk ne bẽnjadjwýr krãdjê tun o nhỹ. Kẽn karýro krãdjê ne kutu. Ne kam kãx nhibõti ne kubyn o nhỹ. Wa mexkumrẽx.

15 Nhy m kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ Metĩndjwýnh nhũrkwãti kurũm kato. Katon kum kãj bê kabẽn, kakrãkam ýrjamã kabẽn ne kum,

—On aparmã anhõ kãxwã o abẽn o bãygogo jakàn o atom. Arým ne õ akati 'ýr bõx. Arým ne ngrã tẽ. Arým ne pykabê me ja nhõ akati me'ýr bõx. Kute bãygogo ngrã nhy m me kute o atom nhõ akati pyrãk, ane. 16 Nhy m kam kabẽnkõt pykamã kãxo abẽn o akãro tẽn kam o atom. Nãm ã kakrãkam ýrja me'ã bãygogo jakreo ane.

17 Nhy m kam kadjy mrãnh djwýnh 'õdjwý Metĩndjwýnh nhũrkwãti kurũm kato. Kãjkwakam Metĩndjwýnh nhũrkwãti kurũm kato. Ne adjwýnhdjwý õ kãx nhibõti. Wa mexkumrẽx.

18 Nhy m kam ajte kadjy mrãnh djwýnh 'õdjwý, õ kuwy djwýnh kikre kudjý djã bõr djã kurũm kato. Katon kam kãj bê kum kabẽn. Kadjy mrãnh djwýnh kute kãxdjwa mex byr ne o ãmjamã kabẽn ne kum,

—On aparmã anhõ kãxo abẽn pidjõbê uba djõ jakàn o atom. Arým ne tuk ne kumex. Nã, ã'ík pytĩja pumũ. Arým ne pykabê me ja nhõ akati me'ýr bõx. Kute pidjõ tuk nhy m me kute o atom nhõ akati pyrãk. Nãm ã kum ane. Nãm me axwe'ã pidjõ tuk nhy m me kute o atom nhõ akati jakre. Metĩndjwýnh arým me axwekam ngryk ne prĩne kute meo bikẽnhmã. 'Ã ne pidjõ tuk jakre.

19-20 Nhyam kam kabënkôt tu pykamã kàxo abên o pidjô krô jakàro tën kam ôjao atom ne kam pidjô kangôo pôx djâkam kumex ne. Metîndjwýnh nhô djwýmê pidjô kangôo pôx djâ raxi. Kam ne kumex ne, kute kangôo pôxmã. Metîndjwýnh mekam ngryk ne prïne kute meo bikënh'ã ne djwý pynênh djâkam me kute pidjô kumex nhyam prïne kute anênh jakre. Atykmã ne pidjô kangôo pôx djâ dja.

Nhyam me kam kumex ne, nhyam kam prïne anê nhyam kam me kamrô prô:t ne. Pidjô kangôo pôx djâ kurûm me kamrô prôto nõ. Djãm me kamrô ngri got. Axwe me kamrô rax ne prô:to nõn kam tàm ne. Kute ngô pyrâk ne kam ã ubým ane. Kawaru jajkwa krekrekam kàxirâx 'ãnh ne ubým itep ne. Me kamrô tàm mör ry'ã akre kubê 300 kiometu. Nhýnh me ja kamrô nã? Bir, me kum Metîndjwýnh kính kêtja, me axweja. Dja ã Metîndjwýnh me axweo bikênho ane, me imexo ane.

15

Me kute apýnh meo bikënh djâri amýnh ne o ku'ê.

¹ Nhyam kam mýjja pumûnh kêt 'ôdjwý kâjkwakam kato ba omû. Nãm ã tire ane ne ã uma ane. Kadjy mrãnh djwýnh kubê 7 ne apýnh mýjjao kute meo bikënh djâri amýn o ku'ê. Apýnh mýjjao kute meo bikënh djâri ja godja Metîndjwýnh aben nwhitepã meo bikênho tën kam 'ôo ino re. Ne arým ngryko ino re.

² Ba arek omûnho dja nhyam mýjja kute imôti pyrâk, kute ixeo imôti pyrâk kato ba omû. Ixemê kuwymê akà. Nhyam mýrri me ku'ê. Mýj me

nã? Bir, me kum mrymẽ mry karõ kĩnh kêt ne kute arkum mex jarẽnh kêtukumrẽx nhym te mry kute meo aminhõn me'ã idji janhõrmã, te me'ã idjimẽ numeru janhõrmã. Me ja ne me ixeo imõti mỳrri kumex. Metĩndjwỳnh nhõ pỳjãbàre ne me amỳn o kumex. Me kam Metĩndjwỳnhmã ngrer kadjy. ³ Mõjdjê kubê Metĩndjwỳnh nhõ àpênhjamẽ Mrykĩ'ãtomti jabatành nymẽ ar ngrer ne me arẽ.

—Bẽnjadwỳr, Metĩndjwỳnh, atỳxo abê kumkati.

Mrãmri ne ga araxo mỳjja kunĩ nhipêx nhym akõt rax ne uma ne.

Ga ne ga abê pyka kunĩkõt me kunĩ nhõ Bẽnjadwỳr rax ne ar meo aba mextire ne ar meo aba.

Nã gãm memã akabẽn pỳnh ne arẽ ne katàt memã akabẽn jadjuw.

⁴ Nà, Bẽnjadwỳr, nhỹnh ne me'õ kum apyma kêt got.

Nhỹnh ne me'õ amã amextire jarẽnh kêt got. Me kunĩ dja me kum apyman abenmã arax jarẽ.

Gajbit ne ga amexo apyma.

Nhym kam pyka kunĩkõt me kunĩ dja me awỳr ban bõx ne amã rax jarẽho kumex.

Nã gãm pũne memã o pãnh, katàt memã o pãnh.

Nhym me kunĩ arỳm omũn kam amã rax jarẽ, ane.

Nãm ã me ngrer ane. ⁵ Nhym kam ijukri

Metĩndjwỳnh nhũrkwãti amijã kutan dja.

Kàjkwakam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti amijã kutan

dja ba omũ. Nhym kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh nhõ

kumoka'ê mextire jadjwỳ amijã kutan dja. ⁶ Nhym

kam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti kurũm kadjy mrãnh

djwỳnh kubê 7ja apôx. Nãm apỳnh mỳjjao kute

meo bikẽnh djàri kubê 7ja me kadjy amỳn o ku'ê.

Kubêkà jaka, kubêkà jadjênh ne angij ne o ku'ê. Ne kên karỳro amirunh pren 'ã ku'ê.

⁷ Nhyam kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut 'õ ne arkum ngôngh ngã. Kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7jamã apỳnh kungã. Kên karỳro ngôngh kubê 7 ne arkum kungã. Ngônho ipu ne arkum kungã. Mỳj ne kam ipu? Bir, Metĩndjwỳnh ngryk ne kam ipu. Metĩndjwỳnh ta tĩn ne ar ba rã'ã rã'ã ne kute o ino rer kêt, tãm ngryk ne ngônghkam ipu. Tãm ne arkum kungã.

⁸ Nhyam kam Metĩndjwỳnh kũm prĩne ùrkwãti kre jaê. Mỳj kũm nã? Bir, Metĩndjwỳnh raxmẽ mexmẽ tỳxmẽ uma kam kũm. Tãm ne prĩne ùrkwãti kre jaê. Nhyam me te Metĩndjwỳnh nhũrkwãtimã ngjênhmã. Nhyam arỳm Metĩndjwỳnh kũm mebê aptà. Nhyam kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7 ne apỳnh mỳjjao kute meo bikênh djari kubê 7ja me'ã kapĩno ku'ê, aben nwhitepã me'ã kapĩno ku'ê. Nhyam me'ã kapĩn pa nhyam me arỳm Metĩndjwỳnh nhũrkwãtimã wangij.

16

Me kute ngônghbê 7kam Metĩndjwỳnh ngryk me'ã kapĩn.

¹ Nhyam kam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti kurũm me'õ kabên. Kàj bê kabên ne kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7mã kum,

—On o tẽn pykakam kapĩ. Ngônghbê 7kam Metĩndjwỳnh ngryk ipuwã on kapĩ, ane.

² Nhyam kam kadjy mrãnh djwỳnh kutewa o tẽn pykakam kapĩ. Nhyam kam kuwê me'ã apôx. Kuwê punure. Tokry:. Nhỹnh me ja'ã ne apôx? Bir, mry

kute me'ã idji janhôr nhym me kute mry karõmã rax jarênhja, me tãm ne kuwê me'ã apôx.

³ Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja Metĩndjwýnh ngryk 'õdjwý kapĩ. Ngõ raxbê pyka kêtka ne kapĩ nhym arým ngõ ta tu kamrô, kute me'õ tyk kamrô pyræk. Nhym kam ngõkam mýjja ar baja kunĩ ty. Tu tykkumrêx.

⁴ Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja Metĩndjwýnh ngryk 'õdjwý kapĩ. Ngõ bixabjêrmê inorekam ne kapĩ. Nhym arým ngõ ta tu kamrô. ⁵ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh kute ngõ pumũnh djwýnh kabên, ba kuma. Nãm Metĩndjwýnhmã kum,

—Be, mrãmri. Ga ne ga amexo apyma ne amrêbê: adjækamã atĩn ne ar aban mã atĩn rã'ã, mrãmri.

Nã gãm katåt memã o pãnh ne, ane.

⁶ Nãm me anhõ me mexja nhimex ne, ne akabên jarênh djwýnhjadjwý nhimex ne, ne me ja kamrô kapĩ: no kumex.

Ga arým meo angryk ne kam pãnh ngõ kamrô memã angã, me kute o kõmmã.

Mrãmri ne pãnh mexkumrêx, ane.

Nãm ã ngõ pumũnh djwýnh Metĩndjwýnhmã ane.

⁷ Nhym kam kikre kudjý djà bõr djàdjwý kabên ne, ne kum,

—Nã, mrãmri, Bẽnjadjwýr, Metĩndjwýnh atýxo abê kumkati.

Ga ne ga akabên pydjin arên arým prĩne katåt memã o pãnh ne, ane.

Nãm ã kikre kudjý djà bõr djà kabên ane.

⁸ Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja Metĩndjwýnh ngryk 'õdjwý kapĩ. Myt'ã ne kapĩ

nhym kam myt pôr ne prĩne me kuga. ⁹ Arngro tỳxkumrẽx ne prĩne me kuga. Te me kuga nhym me mã Metĩndjwỳnh japrỳ. Metĩndjwỳnh kute apỳnh mýjja kute meo bikẽnhmã me'ỳr anorja tãm ne me aprỳ. Mã aprỳ. Me kute amim kator kêt ne wãnh axwemã irer kêtumrẽx. Kute kum mex jarẽnh kêtumrẽx.

¹⁰ Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwỳnh ja Metĩndjwỳnh ngryk 'õdjwỳ kapĩ. Mry krĩ djakam kapĩ nhym arỳm õ me ja'ã akamàt kô tyk ne. Akamàt kô tyk prĩne meo ajkamuw. Nhym kam me tokry djaje tu àmnhirẽho kumex.

¹¹ Àmnhirẽhbê Metĩndjwỳnh japrỳo kumex. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh ne me ùn ne. Me tokry djaje, kuwêmẽ mýjja tokry djaje ne me Metĩndjwỳnh djũno kumex ne amim kator ne kute wãnh axwemã irern 'ỳr amijo akẽx kêtumrẽx.

¹² Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwỳnhja Metĩndjwỳnh ngryk 'õdjwỳ kapĩ. Ngô raxbê Jupraxikam ne kapĩ nhym kam tu ngô ngrà, me kam tẽm kadjy. Kàjkwa krax kurũm me bẽnjadjwỳr tẽm ne ngô'ã rêr, kadjy ne ngrà. ¹³ Nhym kam karõ amãnhkrut ne ikjêkêt ne apôx ba omũ. Karõ punu kute bri ponhti pyràk ne apôx ba omũ. Mry kaàk jajkwa krekremẽ mry jajkwa krekremẽ ar kabẽn jarẽnh djwỳnh 'êxnhĩja jajkwa krekremẽ ar ja jajkwa krekre kurũm ne bri apôx, ba omũ.

¹⁴ Ar karõ punu kute amijo brija ne Ar kubê Xatanaj nhõ àpẽn ne kam kute mýjja pumũnh kêt kwỳ nhipêxmã. Ne kam mã me bẽnjadjwỳr rũnh'ỳr ba. Pyka kunĩkôt me bẽnjadjwỳr rũnh kunĩ'ỳr ban meo akprõ. Me me'ỳr prõt kadjy ne meo

akprô. Metĩndjwýnh tỳxo kubê kumkati ngryk nhõ akatikam, õ akati pymakam dja me me'ýr prõt ar ba.

¹⁵ Me abenwýr prõt kadjy ne me abenwýr mõn aben tēpo mõ nhym Jeju imã kabēn ne. Ne imã,

—Ë, on me ikabēn ma. Dja ba me aêrbê me'ýr bôx. Kute me àkĩnhĩ me aêrbê me ũrkwãmã ngjêx ne mekbê àkĩnh ba pyræk. Dja ba ã me aêrbê me'ýr ibôx ane. Nhym bep me õt kêt ne no tỳx ne kute ikam amako krĩja dja me kĩnhkumrêx. Me tãm dja me kute me mrãnhmã kute kubêkà jangjênh ne mrãnh djækam amako krĩja pyræk. Nhym bep me ate krãja dja me kute me õt mýrri me ban bôx nhym me kute kubêkà jangjênh kêt ne pijàmkam mrãnh pyræk. Dja me ã kute ikam amak kêtja pijàm ane, ibôxkam ã pijàm ane. Nãm ã Jeju Kritu memã amibôx djà jarênhõ ane.

¹⁶ Nhym kam ar karõ punu kute amijo brija me bēnjadjwýr rũnhõ akprô. Me kute me'ýr prõt kadjy ne meo akprô. Me kute abeno bikprõnh djà nhidjibê Amadõ. Mekbê idjaer kabēnkam ne Amadõ. Kam ne me bēnjadjwýr rũnh abeno akprô.

¹⁷ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh kute katē ne Metĩndjwýnh ngryko ino rer kapĩ. Kõk djàbêrkam ne kapĩ nhym kam Metĩndjwýnh krĩ djàti kurũm me'õ kabēn. Metĩndjwýnh nhũrkwãtikam krĩ djàti kurũm ne kabēn ne. Kàj bê kabēn ne,

—Anũ, o ino rer ne arým ja, ane.

¹⁸ Nhym kam na adjênhmẽ krakmẽ rãrãkmẽ. Nhym kam pykadjwý tertet tỳ:x ne. Nãm amingrêk tỳx ne. Me bakrax kurũm me bakukãmãre aben

nहितepã bixadjwỳr tēm ja'õ kute pyka kute amin-grêk ja'õ pumũnh kêt-kumrêx. Nãm tertet tỳ:x ne.*

¹⁹ Nhyam kam krĩrax jabatãnhbê Babirõnijkam pyka ajkij nhyam kikre kunĩ rôrôk ne ajkaten amin-gràn kumex. Babirõnijkam pyka amikokij ne arỳm amãnhkrut ne ikjêkêt ne ikwã. Nhyam pyka kunĩkôtdjwỳ krĩrax rôrôko kumex nhyam kikre prĩne amikaten kumex. Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh Babirõnij jabatãnhja mar ar o ban kam arỳm o ajkê, prĩne kum axweo pãnh ne. Nãm tu mekam ngryk tỳx ne. Mỳj me'õ gêdja kubê amijo apdju? Be, dja me kunĩo ajkê, prĩne meo ajkê. Djãm Metĩndjwỳnh me axwekam ngryk kêt got.

²⁰ Nhyam kam apêxti kunĩ nhĩ'ãm mrãn akuno. Nhyam krãnhdjwỳ kunĩ tu akuno.

²¹ Nhyam kam namê'y me'ã rôrôko kumex. Kàjkwa kurũm ne me'ã rôrôk ne. Axwe abatãnh, axwe utĩ. Utĩkam 'ã akre kute 40 kiru pyrãk. Djãm kam got me axwe kangan kam Metĩndjwỳnhmã rax jarê? Arkati, nãm tu me Metĩndjwỳnh djũno kumex. Namê'y kute meo bikênhkam tu Metĩndjwỳnh djũno kumex. Djãm namê'y rôrôk kajgo got? Kati, nãm meo bikênh rax ne.

17

Me'õ kuprỳ kurêti mry'ã ÿr.

¹ Nhyam kam kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7 kute ngõnhbê 7 jamỳnhja 'õ ne imã,

—Apa, amrê tẽ, ba amã mỳjja jakre ga omũ. Me'õ kuprỳ ne ja. Tãmja ne ngõ kunĩ'ã krĩ, ane. Tãmja ne me kunĩ abenmã arê. Me kunĩ arỳm abenmã

* **16:18** Djãm pyka kute amingrêk kêt Arkati. Pyka kute amingrêk.

kurê jarê. NhyM Metĩndjwỳnh arỳm axwe man kute o bikênhmã. Krĩraxbê Babirônij ne me'õ kuprỳ kurê'ã amijakre. Krĩrax jakam ne mỳjja punu ne kam kute me'õ kuprỳ kurêti pyrãk.

² NhyM apỳnh pyka djàri me õ bēnjadjwỳr rũnh 'ỳr bao ku'ê. 'Ã aben japa. NhyM pyka kunĩkôt me kunĩ 'ỳr ban kam kumex. Me'õ nija ta ne memã kadjwati kangô* ngã nhyM me o ikõn ajbãn kam kurêo kumex.

Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane. ³ ã imã anen kam mã ikarõo tẽ. Kapôt kukritmã ne ikarõo tẽn o bôx. Ba kam me'õ kuprỳ kurêtika pumũ. NhyM mry kamrêk'ã nhỹ. NhyM mryja'ã idjio tuknĩ. 'Ã idjijao ne prĩne Metĩndjwỳnh japrỳn ùn ne. NhyM mry krãbê 7 ne bàribê 10.

⁴ NhyM me'õ kuprỳ kurêtika kubêkã kamrêkmê tyk jadjàn o nhỹ. Kunhêr krãptĩ. Kẽn karỳrmê kẽn mextemê angà krã kute ngàp jadjênh pyrãk. O ne amikunhêr. Ne ngõnhkrã byn o nhỹ. Kẽn karỳro ngõnhkrãkam mỳjja kroo ipu ne kubyn o nhỹ. Mjên prãmmê kurêmmê ja ne kam o ipun 'ã kubyn o nhỹ.

⁵ Ne kuka'ã idji. Mỳj idji nã? Bir, mỳjja bipdjur. Bir, —Krĩrax jabatãnhbê Babirônijkam ne me kuprỳ kurêti kator kutewa nhyM kam me ô'ã pyka kunĩkôt punu ar ba, arĩk ar ba.

Nãm ã kuka'ã idji ane.

⁶ Me'õ kuprỳ kurêtika tu ajbã. Kamrô ne o ikõn kam ajbã. Nãm prĩne Metĩndjwỳnh nhõ me mexja kwỳ nhimex ne, prĩne me kute tu amim Jeju

* **17:2** Mỳjja me kute o kõm ne kôt bibãnh kunĩja, kadjwati kangõmê uba kangõmê, mỳjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarê.

markumrêx ne mã kôt bikamênh nhym me te kute me par nhym me mã kôt bikamênhja ne prïne me imex ne me kamrô kapĩn o ikõn kam ajbã. Be, nija ne ba omũn kam kam ino tyn djan te ije omũnhmã ne kam,

—Tô mýj nã? ane.

⁷ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh imã,

—Mýkam ne ga kam ano tyn dja? ane. Ê, ba mýjja bipdjurja amã arê ga ama. Ba amã nija jarê, krĩrax kute ni jaxweti'ã amijakreja amã arê ga ama, ne ajte mry kute turja jarê. Mry krãbê 7 ne bàribê 10, tãm dja ba amã arê, ga ama.

⁸ Mry aje omũnhja ne amrêbê tĩn ne ar ba. Ne kam tu akuno. Dja ajte kato. Kre ry typydjikurũm ajte katon ar mrã. Ar mrãn kam tu biknorkumrêx ne. Nhym pykabê me ja te omũn kam abenkam no tyn kumex. Me kute Jeju mar kêtja dja me te kute mry marmãn kam abenkam no tyn kumex ne abenmã,

—Mýj mry got ja? Nãm tĩn ne ar ban akunon kam ajte akubyn kato, anhýro kumex.

Djã nãm Metĩndjwýnh me ja tĩn rã'ã rã'ã'ã pi'ók no'ók got me kôt mry ma? Kati, pyka nhipêx kêttri kute me ja tĩn rã'ã rã'ã'ã pi'ók no'ók kêt. Kam dja me mry mar kêtikumrêx ne. Kam ne me mry tĩn ne biknor ne ajte akubyn katorja pumũn kam abenkam no tyn kumex.

⁹ Ê, me no mexbit dja me kuma, me kute mýjja marbit dja me kuma. Ê, mry krãbê 7 kubê mýjja amãnhkrut. Krã kubê krãnhre ne krĩ. 'Ã ne nija krĩ. Adjwýnhdjwý krãbê bẽnjadjwýr rũnhbê 7.

¹⁰ Bẽnjadjwýrbê 5 ne arým kêt mexi. Nhym bep

pydji ne tîn ne ar ba rã'ã, nhym bep ikjêja ne kator kêt rã'ã. Dja katon kam ar meo ba ngrire. ¹¹ Be, mryja amrêbê tîn ne ar ban arým biknorja, tãm ne kubê bēnjadjwÿr rax'ô, bēnjadjwÿr rûnhbê 7 ja'ô, ne arkôt akuno.

¹² Nhym bep b̄aribê 10, aje omũnhja kubêdjwÿ bēnjadjwÿr rûnhbê 10. Kraxje mete ar'ã bēnjadjwÿr mēnh nhym ar kute ar meo ba kêt. Adjÿm, tũmràm, dja me ar'ã bēnjadjwÿr mē nhym ar meo ba. Mrymē ar aprakamã ar ar meo ba. Dja ar ro'ã ar meo ba ngrire.

¹³ Be, bēnjadjwÿr rûnhja godja ar abenkôt kabēn ne tu mry kabēnkôt ar meo ba. Nhym mryja pydji ne bēnjadjwÿr raxo ar akren ar meo ba. ¹⁴ Nhym kam bēnjadjwÿr rûnhja dja Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny'ÿr prôt ne. Ar kunĩ dja ar'ÿr prôt ne.

Nhym bep Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny ta dja amijo aptàn pyka mē aro amrà. Djãm Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny bēnjadjwÿr ngri got. Arkati. Bēnjadjwÿr raxbê kumkatiti:. Kute bēnjadjwÿr raxo pykabê me bēnjadjwÿrja kunĩ jakrenh mexi. Kam ne kubê Bēnjadjwÿr raxbê kumkatiti:. Kam dja ô me jamē prĩne pyka mē ar bēnjadjwÿrbê 10jao amrà. Ô me ja, Metĩndjwÿnh kute amiwÿr me 'wÿr ne kute amijo me utarja nhym me tu kute amim markumrêx ne mã kôt bikamēnh ne kute kanga kêt, me tãm dja me Mrykĩ'ãtomti jabatàn nykôt mōn kurê djwÿnhjao ajkē.

Nãm ã kadjy mrãnh djwÿnh imã ane. ã imã 'ã ujarēnh ane. ¹⁵ Ne kam arek imã kabēno dja ne imã,

—Ë, apýnh ngô ikwāja, 'ã me'õ kuprý kurëti krī ga aje omũnhwā, ngôja ne kute me urāk. Me'ã ne ngôja amijakre. Apýnh me õ pyka djāri, apýnh me ba djāri, apýnh mebêngôkre ba djāri, apýnh amyngrāri me ba djāri, apýnh me kabēn djāri kunīkôt me ja'ã ne ngôja amijakre.

16 Ne aje bàribê 10 pumũnhwāmē mry'ã ýr ga aje omũnhwāmē ar tām dja Ar kubê ni kuprý kurëtija kīnh no kati ne arkum kurêkumrēx ne kam o ajkē. O ajkēn prīne kunhêrmē õ kubēkà mexja kubê kunī by nhym tu irāri nõ. Nhym kam ar ī kwý krē, me'õ kuprý nhī kwý krēn kam 'ã kātām kuwykam kumē nhym prīne xêr.

17 Mrāmri dja ar ã o ane. Mýkam? Bir, Metīndjwýnh ne kadjy ar ngrēk ne, bēnjadjwýrbê 10ja ar ngrēk ne. Metīndjwýnh ta ne arým amim 'ã karõ ne kam ar kadjwýnhbê arkum arē. Nhym kam kôt ar bēnjadjwýrbê 10ja ôkre kadjwýnhbê amim 'ã karõn o ajkē. Nām ar axikôt kabēn ne mrymā kum,

—Gajbit dja ga apydjin abēnjadjwýr rax ne ar meo aba. Nhym be nija gēdja wām nõ, ane. Nām Metīndjwýnh anhýr djwýnhràr tu kōnh arkum irkumrēx nhym kam ar kôt o tēn o tēn inomā kumē. Ar kute amimar kêt ne ar Metīndjwýnh kabēnkôt tē.

18 Nhym krīrax jabatānhbê Babirōnij ne me'õ kuprý kurëti ga aje omũnh wā'ã amijakre. Krīraxja ne pyka kunīkôt me kadjy bēnjadjwýr nhym bēnjadjwýr kunī 'ýr ba:o ku'ê, 'ýr õ nêkrêxo bao ku'ê, nhym kam krīraxbê Babirōnij raxo bēnjadjwýr ja jakre ne kam meo ba, ane. Tām ne me arým o

ajkê, ane. Be, nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã 'ã ujarênh anen imã arênh tẽn inomã kumê.

18

Kute pyka mẽ Babirônijo bimirak.

¹ Ba arek omũnh dja nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kàjkwa kurũm tẽn ruw. Kute bẽnjadjwýr rax pyrak ne adjênho prĩne pyka kurwý. ² Ne kam kàj bê kabẽn ne,

—Ë, arým ne kêt ne. Krĩraxbê Babirônij, krĩ jabatãnhja ne Metĩndjwýnh prĩne o ajkên pyka mẽ meo amrà nhym arým kêt ne.

Arým ne Xatanaj nhõ àpênh punu 'ýr bõx ne kam kam ar ba. Nhym kam apýnh me karõ punu djari kam ar ba. Nhym apýnh àk punu djari kunĩdjwý me kum kurêja kam ar ba.

³ Mrãmri ne Metĩndjwýnh arým prĩne pyka mẽ meo amrà nhym kam kam ar ba. Mýkam?

Bir, axwe pãnh. Babirônijkam ne me axwebit ar ba. Kam ne me axwe'ã bit abenmã karõ.

Kute me'õ kuprý kurêti 'õ kute amijã memã àpnênh nhym me tu 'ýr ba ar ba nhym kute memã kadjwati kangô* nhõr nhym me kute o kõm ne bibãnh ne kurê ar ba pyrak.

Nãm me ã pyka kunĩkõt kum krĩraxbê Babirônij kĩnh ane. Pyka kunĩkõt ne me bẽnjadjwýr kunĩ kum kĩnh ne 'ýr bao ku'ê kute me'õ kuprý kurêti'ã me kute aben japanh pyrak nhym pyka kunĩkõt me kute nêkrêxo ba

* **18:3** Mýjja me kute o kõm ne kõt bibãnh kunija, kadjwati kangômê uba kangômê, mýjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarê.

djwýnh Babirônij'ýr ð nêkrêxo bao ku'ê ne arým pãnh ð pi'ôk kaprĩ rax ne.

Babirônij axwe kum nêkrêx prãm kute me'õ mjên prãm pyræk nhym me kute nêkrêxo ba djwýnh kôt ð pí'ôk kaprĩ rũnhkumrêx ne.

Djãm Babirônij mex got. Axwe punu, ane.

Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh kabên ane. ⁴ Nhym kam kàjkwa kurũm me'õdjwý kabên ne memã kum,

—Apa, inhõ me ja, on me me kurũm akato. Mekôt me ajaxwe ba ije mekôt me ajo ibikênh karõ on me akato, ane.

⁵ Be, nãm Babirônij aben nHITEPã axwe tẽn arým kàjkwa 'ýr itep ne. Nhym Metĩndjwýnh kute axweo biknor kêtikumrêx. Nãm kuman o nhỹ, ane.

⁶ Gora me amipãnh. Krĩraxbê Babirônij kute me ajo bikênh 'ãnh dja ga me amipãnh o abikênhho itep ne, o aben pyræk ne.

Kati, me amipãnh o abikênhho amãnhkrut. Djãm krĩraxbê Babirônij kute me ajo bikênh ngri got. Axwe kute me ajo bikênh raxi, kam dja ga me amipãnh o abikênhho amãnhkrut ne.

Nãm mýjja djýo me akõm ne. Kam dja ga me amipãnh mýjja djýo kõmo amãnhkrut ne, ane.

Nãm mýjja djýo kõm'ã kute meo bikênh jakre,

—Kam dja ga me amipãnh mýjja djýo kõmo amãnhkrut ne, ane.

⁷ Krĩraxbê Babirônij ajbit ne raxo amiptàn ð nêkrêx kumex. Kam dja ga me me kaprĩmê me tokrymê o amipãnh, kute ð nêkrêx kumexja 'ãnh o itep ne.

Nãm krĩraxbê Babirônij õkre kadjwýnhbê amim,

“Ota ba arek ibēnjadjwýrkumrêx ne nhỹ. Mýkam dja ba ikaprĩ?

Djãm imjên ibê tyk got ba ikaprĩ?

Djãm ibixangri dja ba ibēn kêt mex ne nhỹ?

Kati, ibixangri kêt. Kam dja ba ikaprĩ kêtikumrêx”,
ane.

Nãm ã krĩraxbê Babirônij ni'ã amijakreo ane.

⁸ Nãm ã amim ane ne kam nhỹ. Kam dja tēbê apýnh mýjjao kute meo bikēnh djàri 'ýr bôx.

Myt tãm kam dja o bikēnh djàja kunĩ abenã rôrôk ne arým 'ýr bôx.

Gédja tyk 'ýr bôx ne bixangri 'ýr bôx ne kum prãm 'ýr bôx.

Tēbê dja o bikēnh djà ja kunĩ 'ýr bôx. Nhym kam me kuwykam kumē nhym xêr.

Bēnjadjwýrbê Metĩndjwýnh ne tỳxkumrêx ne kum axwe pãnh jarē nhym arým 'ýr bôx.

Nãm ã kabēn ane.

⁹ Pyka kunĩkôt dja me bēnjadjwýr àmrao kumex. Me bēnjadjwýrja kum nija kĩnh ne 'ýr bao ku'êkam kute me me'õ kuprý kurēti'ýr me bao ku'ê ja pyræk. Kam dja me abej àmrao kumex. Me kute kukwakam amim nêkrêxo àptàr o bakam. Dja krĩrax pôr ne kũm ty:k ne. Nhym me bēnjadjwýr abej àmra:o kumex, ¹⁰ omũnho kumex. Krĩrax kaprĩmē tokry pymaje ne me nĩjar djan omũnho kumex ne kam abenmã kum,

—Watĩre, Babirônij. Krĩrax jabatành, krĩrax pyma, watĩre.

Nãm tebê Metĩndjwýnh prĩne ajo ajkē ga nõ, ane.

¹¹ Nhym me pyka kunĩkôt kute nêkrêxo ba djwýnhjadjwý àmrao kumex ne kaprĩ:re. Nhym tu wãnh nêkrêx nõ. Mýj me'õ godja me kute nêkrêxo

ba djwýnhbê nêkrêx byn pãnh pi'ók kaprĩ ngã? Arkati. Babirônij ne ipêxri me kute nêkrêxo ba djwýnh kute kum nêkrêx rero bajamã o pãnh ne.

Nhym arým xêr nhym kam ¹² me'õ kute mekbê apýnh me kunhêr djàri byr kêtumrêx, me õ kên karýrmê kryt jakamê kên jadjênhmê angà krã kute ngáp jadjênh pyrâkmê kubêkà jakamê kubêkà tykmê atemã kubêkà mêrebê xêdamê kubêkà kamrêkmê apýnh pĩ kudjý djàrimê apýnh mrybê erpãxi djwao mýjja nhipêx djàrimê apýnh pĩ pãnh raxo mýjja nhipêx djàrimê atemã ngônhbê brôdjimê ngônh tykmê atemã kênbê mamoremê ¹³ mýjja djãnhbê kaneramê me krã ngrànã djãmê kikre kudjý djãmê me kudjý djàbê miramê me kudjý djà 'ômê uba kangômê atemã rõny kangô 'ômê atemã djwý djôm 'ômê djwýbê trigumê me õ kritbê mrytimê mrykĩ'ãtomtimê kawarumê pĩo kàmranhtýxmê me memã àpênh kajgo ar ba, me kute meo pãnh ne amim me pa 'amýnh nhym me memã àpênh kajgo ar bajamê. Nà, mebêngôkredjwý.

Ja kunĩ ne Babirônij tĩnri amim amýn pãnh memã pi'ók kaprĩ ngã nhym kam ajbir kêt ne. Mýj me'õ godja amim amýn kam pãnh mekmã pi'ók kaprĩre ngã. Arkati.

¹⁴ Nhym me kute nêkrêxo ba djwýnh Babirônijmã kum,

—Be, apýnh me amã mýjja mex kĩnhja ne arým me abê kêtumrêx. Me anhõ nêkrêxmê me akunhêr kunĩ ne arým tu biknorkumrêx. Dja ga ajte omũnh kêtumrêx, ane. Nãm ã me kute nêkrêxo ba djwýnh kum ane.

¹⁵ Ne nïjar djan omũnho kumex. Krĩrax kaprĩmẽ tokry pymaje nïjar djan omũnho kumex. Kukwakam õ nêkrêx rax ne mekbê kêt nhym me kam o aman kam abej àmrao kumex ne kam kaprĩ:ren abenmã kum,

¹⁶ —Watĩre, Babirônij, krĩrax jabatàn, watĩre. Tãm ne arým kêt kumrêx.

Nãm ipêxri kubêkà mexbit jangij ne o mrã. Kubêkà jakamẽ kakrãtykmẽ kamrêkmẽ. Nãm kunhêr pãnh raxobit amikunhêr, kên karýmẽ kên jadjênhmẽ angà krã kute ngàp jadjênh pyrãkmẽ. Ý, tãm ne arým kêt ne.

¹⁷ Nêkrêxja ne arým pyka mẽ amrà. Amikrà kêt ne arým pyka mẽ amrà. Kàxdjàkênh ipòk pydjikam, ane.

Nãm ã me kute nêkrêxo ba djwýnh kaprĩkam abenmã ane.

Nhym kam me ngô raxkam kàkam ar bajadjwý kaprĩ. Me kute ngô raxbê pyka kêt kam kà raxo ba djwýnhmẽ me kàtàm kàkam ar bajamẽ me kute kào ba djwýnh nhõ àpênhmẽ me kute ngôkôt nêkrêxo bajamẽ. Me ja kunĩ ne me kaprĩn nïjar kumex ne àmrao kumex. ¹⁸ Krĩrax pòk ne kùm tyk pymaje ne me nïjar omũnho kumex, abej àmrao kumex ne kàj bê abenmã kum,

—Krĩrax jabatàn hja pydjii. Nhýnh ne 'õmẽ kute aben pyrãk? ane. Nãm ã me kà raxkam ar baja abenmã ane. ¹⁹ Ne kam kaprĩkam pykao amikrà kaprêprêk ne krĩrax jabej amran kam kaprĩ:re ne kum,

—Watĩre, Babirônij, krĩrax jabatàn, watĩre.

Akukwakam ne ba me ikunĩ inhõ nêkrêx rũnh ne. Nã bãm me kàkam awýr mýjjao iban o bôx

ga pãnh me imã mýjja ngã. Ba me ikunĩ akukwakam inhõ nêkrêx rũnh ne.

Ga tebê arým pyka mẽ amrà. Jakam dja ba me arĩk ar iba, ane.

Nãm ã me ngô raxbê pyka kêtka kà raxkam ar baja krĩraxo aman ã kum ane. Nhyam kam atemã me'õ kabên.

20 —Be, kàjkwa, on akĩnh. Arým ne Metĩndjwýnh o ajkê. Me gadjwý, Metĩndjwýnh nhõ me gamê Jeju kute me anorjamê Metĩndjwýnh kabên jarênh djwýnhmê on me akĩnh. Metĩndjwýnh arým me apãnh Babirônijo ajkê. Kam dja ga me tu akĩnhkumrêx.

21 Nhyam kam kadjy mrãnh djwýnh týxkumrêx 'õ kên by. Kên rax, kên jabatãnh. O ne mekbê idjaer bãy ngãn ôm ne. Tãm ne kumýn o ngô rax kôpênãt ne. Ne mekmã kum,

—Dja ã Metĩndjwýnh krĩrax jabatãnhbê Babirônijo bikênho ane, kôpênãto bê o ane. Gêdja tu biknorkumrêx ne ajte kator kêtka kumrêx.

22 Godja ajte me'õ me akam ngrer kêtka kumrêx. Atemã pĩjãbãremê pomê ngônho potimê. Ja kunĩkam ngrer dja ajte me akam kator kêtka kumrêx. Nhýnh ne me'õ môn ajte me akam ngrero dja? Arkati.

Nhyam me apýnh ê mex djãri 'õ ajte me akam kator kêtka kumrêx. Nhýnh ne me ê mex 'õ me akam dja? Arkati.

Nhyam me ni'õ me akam djwý ka'uko ýr kêtka kumrêx. Nhýnh ne me ni'õ djwý ka'uko nhý got ga me aje marmã?

23 Nhyṃ ngônhpôkdjwỳ me akurwỳ kêt-kumrêx. Nhỹnh ne me akam ngônḥ pôk 'ô godja me akurwỳ?

Ne me keketdjwỳ mar kêt ne. Nhỹnh ne me'ô ajbir abenwỳr mōr ny got kĩnhkumrêx ne kute abenmã kabēn ne keketmã? Arỳm kêt-kumrêx.

Me akam me kute nêkrêxo ba djwỳnh ne pyka kunĩkôt me kuràm ô nêkrêx rũnh ne.

Ga arỳm apỹnh me ba djari me kunĩ noo akuno. Nã gãm adjukaneo me noo akuno nhyṃ arỳm pãnh Metĩndjwỳnh prĩne ajo ajkê, ane.

Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh ane.

24 Be, Babirônij ne Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh djwỳnhmê Metĩndjwỳnh nhõ me mexja par ar o ba. Babirônij kabēnkôt ne me pyka kunĩkôt me par ar o ba. Kam ne Metĩndjwỳnh meo ngryk ne me pãnh prĩne Babirônijo ajkēn pyka mẽ o amrà.

19

Me kute Metĩndjwỳnhmã mex jarēnh.

1 Nhyṃ kam mỳjja kute me krãptĩ kanga pyræk ba kuma. Kàjkwakam ne me krãptĩ kabēn ne, ne, —On me Metĩndjwỳnhmã mex jarē. Me banhõ Metĩndjwỳnh, ajbit ne kubê me bapytàr djwỳnh, gu me kam abenmã mex jarēn abenmã bēnjadjwỳr rax jarē.

2 Ta ne kabēn pỹnh ne katàt memã axwe pãnh jarē. Mrãmri ne arỳm kum pãnh jarē. Me'ô kuprỳ kurētija, tãmja pydji ne rax ne pyka kunĩkôt me'ã axwe rē nhyṃ me kôt axwen arĩk ar ba, tãm. Kumã ne Metĩndjwỳnh pãnh jarē.

Arým ne kam ngryk ne o ajkê. Nãm õ àpênho ngryk
ne kam me pãnh õ ajkê, kute õ àpênh par
ne kamrô kapĩnkam ngryk ne kam me pãnh
me'õ kuprý kurêtijao ajkê. Mrãmri, ane.

Nãm ã kàjkwakam me krãptĩ ane.

³ Ne kam ajte kàj bê kabên ne,

—On me Metĩndjwýnhmã mex jarê.

Krĩrax jabatànhbê Babirônij ne mã pôr ne kũm tyk
rã'ã rã'ã. Àtyk kêtukumrêx, ane.

Nãm ã kàjkwakam me krãptĩ ane.

⁴ Nhym kam mebêngêtbê 24mê mýjja tĩn
amãnhkrut ne amãnhkrut ne tu mýrbê rôrôk ne
Metĩndjwýnhmã rax jarê. Metĩndjwýnh krĩ djàtikam
ýrjamã rax jarên kum,

—Mrãmri godja ga ã o ane, ane.

Ne kam ajte abenmã kum,

—Gu me on Metĩndjwýnhmã rax jarê, ane.

⁵ Nhym kam krĩ djàti kurũm me'õ kabên ne,

—Ë, me akunĩ, me abê Metĩndjwýnh nhõ àpênh,
me amã umaja, me abênjadwýrmê me
akàtammê me akunĩ on me me banhõ
Metĩndjwýnhmã mex jarê, ane.

⁶ Nhym kam mýjja kute me krãptĩ kangao kumex
pyràk ba kuma. Kute ngô rãrãk pyràk, kute na
krikrit týx pyràk. Nhym me krãptĩja kabên ne,

—On me Metĩndjwýnhmã mex jarê. Bênjadwýr
djwýnh me banhõ Metĩndjwýnh týxo kubê
kumkati, ta ne bênjadwýr rax ne mrãmri ar
meo bakumrêx, kumã dja ga me mex jarê,
ane.

⁷ Ë, gu me on bakĩnhkumrêx. Me kute abenã ar
mênh kadjy bakĩnhkumrêx. Gu me abenmã
raxmê mex jarê. Arým ne õ akati 'ýr bôx.

Arým ne me kute Mrykĩ'ãtomti jabatành nymě prômě abenã ar mēnhmã, kam dja gu me bakĩnhkumrěx.

Arým ne nija amimex ne. ⁸ Arým ne kadjy kum kuběkà ngã nhym arým adjà. Kuběkà mexkumrěx, kuběkà jadjēnh, kuběkà ajmã kute kêtikumrěx, ane.

Nãm ã me krãptĩ memã ane. Nãm Metĩndjwýnh kute õ me mexjamã axwe kêt jarēnh nhym me katàt mrãnh'ã kuběkà mex jakre ne ta õ me ja'ã prõ jakre.

⁹ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh imã,

—On 'ã pi'òk no'òk. Arým ne me kute Mrykĩ'ãtomti jabatành nymě prômě abenã ar mēnhmã, nhym me arým kute kadjy djwý djãrmã. Arým kadjy mry kumex ne. Nhym arým memã kabēn. Me Mrykĩ'ãtomti jabatành nymě ro'ã õ kwý krēn rax kadjy memã kabēn ne. Me ajbit dja me kĩnhkumrěx. Me Mrykĩ'ãtomti jabatành nykõt õ kwý krēnja, me ajbit dja me kĩnhkumrěx. On 'ã pi'òk no'òk, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã ane. Ne kam ajte imã,

—Ë, mrãmri ne Metĩndjwýnh arým kabēn pydjín arē, ane.

¹⁰ Ba kuman kam kabem itu mýrbê tým ne bit ije kum rax jarēnhmã, bit ije kadjy mrãnh djwýnhmã rax jarēnhmã nhym imã,

—Kati, kwãrĩk wãnh. Badjwý ne ba Metĩndjwýnhmã idjãpēnh, akamymě ar akõt Metĩndjwýnhmã idjãpēnh. Akamymě ar atýxkumrěx me aje mekmã Jeju'ã adjujarēnhjakõt ne ba kum idjãpēnh. Badjwý ne ba ar akõt kum apê. Kam dja ga Metĩndjwýnhmãbit rax jarē, ane.

Be, me akajmâtã ne Metĩndjwýnh kabĕn jarĕnh djwýnh ô'ã memã Jejubit'ã ujarĕnh ar ba. Ga me kam gadjwý ijuk'ã Jejubit'ã adjujarĕnh ar aba. Kumãbit ne me kute rax jarĕnh ar o bamã, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã ane.

Me'õ kawaru jaka'ã ýr.

¹¹ NhyM kam kàjkwa ajkij nhyM kawaru jakaja dja. NhyM me'õ 'ã nhỹ. Me'õ nhidjibĕ Kabĕnkumrĕx, ne ajte idji 'õbĕ Katàt kabĕn ne 'ã nhỹ. Nãm katàt memã axwe pãnh jarĕn kôt me'ýr prôt ne. ¹² No pòk kute kuwy pòk pyràk ne kam bĕnjadjwýr rax krãdjĕ tu. Krãdjĕ krãptĩ ne kutu. Ne ta idji 'ã wajĕt. NhyM me kute idjija pumũnh kĕt, ajbit ne kute aminhidji pumũnh. ¹³ Ne õ kubĕkà kute kamròkam irja jadjã. NhyM me kum idji jarĕ. Idjibĕ Metĩndjwýnh Kabĕn. Tãm ne me kum arĕ.

¹⁴ NhyM kàjkwakam Metĩndjwýnh nhõ krãkamngõnh krãptĩ kôt mõ. Ne kam kubĕkà mexkumrĕx, kubĕkà jaka, kubĕkà ajmã kute kĕt jangij ne 'ã mõ. Kawaru jaka'ã ne me krĩn kôt mõ. ¹⁵⁻¹⁶ NhyM Bĕnjadjwýr jajkwa krekre kurũm kàxdjwa kajgo kato. Kàxdjwa kajgo djwa mexkumrĕx ne kato. NhyM kubĕkà'ã idjin kjĕ'ã idji. Idjibĕ

Bĕnjadjwýr raxbĕ kumkatiti:.

Kute bĕnjadjwýr raxo pykabĕ me bĕnjadjwýrja kunĩ jakrenh mexi.

Kam ne kubĕ Bĕnjadjwýr raxbĕ kumkatiti:.

Ne kam kàxdjwa kajgo djwa mexjao dja apýnh me ba djari meo ajkĕ. Meo ajkĕn kam ar meo ba, me kum àpĕnhmã dja kabĕno me anor ar o ba. Kabĕno me anon me axwemã bĕn tỳx ar ba. Djãm kute

akrànmã ar me axweo bamã? Kati, dja kàxo àbêr djào ar mekam ngryk ban mekam ngryk mex ne. Godja Metĩndjwýnh ngryk janênh djàkam me kurê ne prĩne me anê nhym me kamrô prôt ne. Djãm Metĩndjwýnh tỳxo kubê kumkati ngryk ngri got? Nãm ar meo ban ĩ mekam ngryk mex ne.

17-18 Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh pydjìn dja, ba omũ. Arngro tỳxkam ne dja. Ne kam kàj bê àkmã kabên ne. Àk kàjkwa tã tor ne mrãnhja kunĩmã kabên ne, ne kum,

—Me apa. Amrê me aben pydji. Arým ne Metĩndjwýnh me amã me anhõ kwý krên djà rax ne o atom ne, me aje krên ne ajajnemã. Ě, bēnjadjwýr nhĩmē krākamngōnh nhõ bēnjadjwýr nhĩmē me àprār nhĩmē kawaru nhĩmē 'ã krākamngōnh krĩja nhĩmē me kute me pa 'amýnh nhym me memã àpēnh kajgo ar baja nhĩmē me kute memã o pãnh kadjy àpēnhja nhĩmē me bēnjadjwýr nhĩmē me kàtàm nhĩmē me kunĩ nhĩ dja ga me krên ajajne, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh àkmã kabên ane.

19 Nhym kam mry kute meo bajamē õ krākamngōnhmē me bēnjadjwýr rũnhmē arým akuprõ. Me kute Jeju kawaru jaka'ã ýrja 'ýr prõtmã ne me akuprõ. Nhym arým kutã Jejudjwý õ krākamngōnhreo akprõ.

20 Ne kam amijo aptàn ar pa 'amýn kuwyo imôtikam ar kumē. Nãm mrymē kabên jarēnh djwýnh 'êxnhĩja ro'ã ar pa 'amýn aro tēn kuwyo imôtikam ar kumē. Kabên jarēnh djwýnh 'êxnhĩja ta kute mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx, kute mry djô'ã kabênkôt mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx ne o kute me noo biknor. Nhýnh me ja ne me noo akuno?

Bir, me'ã mry nhidji jarij ne kute mry karõmã amijarënh ne kute kum rax jarënhja, me tãm ne kabën jarënh djwýnh 'êxnhïja me noo akno. Kam ne Bënjadjwýr Jeju mrymë kabën jarënh djwýnh 'êxnhïja ar ro'ã ar pa 'amýn aro tën kam kuwyo imôtikam ar kumë. Ar tïn ne ar pa 'amýn aro tën kuwyo imôtikam ar kumë. Kuwymë kën ngrãngrã pôkkam ar kumë.

²¹ Ne kam me kôt mörja nhimex ne. Jeju kawaru'ã ýrja tãm ne ajkwa krekre kurũm kàxdjwa kajgo katorjao me imex ne. O ne pyka kunïkôt me bënjadjwýrmë ar õ krākamngõnh ro'ã me imex ne. Me imex nhym àk kunï me kwý krë:n meo ajne.

20

Xatanaj djuwpre'ã amex kubê 1.000.

¹ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kàjkwa kurũm tën ruw ba omũ. Ikrakam ne kam o kajkep djà byn o tën o ruw. Mýjkam o kajkep djà nã? Bir, kre ry typydjikam o kajkep djà ne kubyn o tën o ruw. Kàxiràxtimë ne kubyn o ruw.

² Ne kam mry kaàkjao tým, kubê ne Kangã tũm, kute me kàmex jarënh djwýnh. Xatanaj tãm ne o tým ne kàxiràxtio uwpre. Djãm uwpre'ã amex pydji got. 'Ã amex krãptï. 'Ã amexbê 1.000. ³ Nãm tu kre ry typydjikam kumën 'ã ijên kam o kajkep ne pñne 'ã ijê djào amrà, mýjja kute tom pyræk o pñne oy.

Be, Xatanaj kute ajte pyka kunïkôt me noo bi-knorbê ne krekam kumën 'ã ijê. Godja 'ã amexbê 1.000 apêx nhym kam ajte kadjy mrãnh djwýnh 'ã kutan kaba nhym ar ba ngrire. Tãm ne ja. Be, ba kam ajte mýjja 'õdjwý pumũ.

4-5 Be, me krī djätidjwý ne kumex ba omũ. Nhy m me kam krī. Metĩndjwýnh ne arým me jamã kum, —Me ga dja ga me memã axwe pãnh jarê, ane.

Me karôdjwý ne ba omũ. Mýj me karô nã? Bir, me kute memã Jēju'ã ujarênh ar ban Metĩndjwýnh kabên'ã ujarênh ar ba nhy m me kute me mut krākàr nhy m me tyk karô ne ba omũ. Me kute mrymê mry karô arkum rax jarênh kêt, kute aro Metĩndjwýnh ne arkum amijarênh kêt nhy m mry te kute me'ã aminhidji janhôr prãmja, te kute me kuka'ã nàr me ikra'ã aminhidji janhôr prãmja, nhy m me kubê bikênh nhy m kam me kute me par karô ne ba omũ. Me tãm dja me akubyn tĩn ne kam Kritumê ro'ã ar meo ba. Ar meo ba'ã amex krãptĩ ne. 'Ã amexbê 1.000. Me tyk ne akubyn tĩn kutewa ne ja. Nhy m bep me kàtàm tykja, me tãm dja me'ã amexbê 1.000 nhy m me akubyn tĩn ne.

6 Nhy m bep me tyk ne akubyn tĩn kutewaja dja me kĩnhkumrêx. Arým mexo me akrenh me:x ne. Dja me ajte ty? Arkati. Dja me ajte tyk kêtumrêx, ne kam Metĩndjwýnhmê Kritu arkum apê, mebê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh ne arkum àpênh ba. Ne kam ar ro'ã ar meo ba. Ar meo ba'ã amex krãptĩ. 'Ã amexbê 1.000.

Kute kuwyo imôtikam Xatanaj mênh.

7 Nhy m kam amexbê 1.000 apêx nhy m kam kadjy mrãnh djwýnh Xatanaj'ã kuta. Kubê ijêja'ã kutan me kadjy kaba. 8 Nhy m arým kato, pyka kunĩkôt ajte kute me noo biknormã kato. Dja kàjkwa kraxkam me jamê kàjkwa nhôtka m me jamê aktã kàjkwa nhirê'ãnh me jamê mekbê Kokmê mekbê Makokmê me kunĩ 'ýr bôx ne memã kabên

jarēn me noo aknon meo akprō. Kute Metīndjwýnh nhō me ja'ýr prōt ne kute me par kadjy nàrà̀m meo akprō nhyṃ me kumex. Nām me kute ngō rax mýrri pykati ngrà ja pyràk. Pykati ngrà tām ne me o itun te kute abenā akremā nhyṃ krāptī: anen amũ ajkamē nhyṃ me te o ane. Nām ā krākamngōnhre kumex o ane.

⁹ Ne kam prīne me kadjy pyka jaēn kam me'ýr mōn Metīndjwýnh nhō me mexjamā ipōk ne, krī mexmā ipōk ne. Metīndjwýnh kum krīrax kīnhkumrēxja tām ne me kum ipōk ne. Nhyṃ kam kàjkwa kurũm kuwy ruw ne prīne me kuga nhyṃ me prīne xēr.

¹⁰ Nhyṃ kam Metīndjwýnh bōm 'ēxnhīja mē, kute me noo biknor djwýnhja kuwyo imōtikam kumē. Kuwymē kēn ngrāngrā pōkkam kumē. Kam ne ōbē mrymē kabēn jarēnh djwýnh 'ēxnhīja mē. Ne kam ajbir kam Xatanaj mē. Kam ne Metīndjwýnh prīne aro bikēnh rax ne. Nhyṃ ar tokry: ne àmnhirēnh ar ba. Àmnhirēnh ar ba rā'ā rā'ā. Àmnhirēnh ar ba: nhyṃ 'ā akamāt ne tāmkam 'ā akati. Dja o ino rer kētkumrēx ne.

Metīndjwýnh kute me tykmā pānh jarēnh.

¹¹ Nhyṃ kam krī djāti jaka dja nhyṃ kam me'ō nhỹ ba omũ. Nhyṃ kam umaje pykamē kàjkwa prōt ne nhĩ'ām tēn akuno. ¹² Nhyṃ kam me tyk kabem kumex. Me tyk kunī, me bēnjadjwýrmē me kàtammē krī djāti kabem kumex. Nhyṃ kam pi'ōk no'ōk'ā kurē.

Ne kam ajte pi'ōk no'ōk 'ōdjwý'ā kuta. Metīndjwýnh kute me tīn rā'ā rā'ā'ā no'ōkja pi'ōk tām ne 'ā kuta.

Nhym bep ate ne kute pi'ôk no'ôk kumrêx'ã rênhja. Pi'ôk jakôt ne Metĩndjwýnh memã axwe pãnh jarê. Me tĩnri axwe'ã pi'ôk no'ôk ja ne Metĩndjwýnh 'ã kurên kam mekmã axwe pãnh jarênho nhỹ, me tykmã pãnh jarênho nhỹ.

¹³ Nhym kam ngô raxbê pyka kêtjadjwý Metĩndjwýnhmã me tyk kanga. Ngô kute me imexja tãm ne kum me kanga. Nhym apýnh mýjja kute me par djãri Metĩndjwýnhmã ajte me kanga. Nhym me tyk nhõ pyka Metĩndjwýnhmã ajte me kanga. Kum me kanga nhym me tyk kunĩ krĩ djãti kabem kumex. Nhym mekmã pãnh jarênho nhỹ. Me tĩnri kute amijo bakôt ne memã pãnh jarênho nhỹ.

¹⁴⁻¹⁵ Mekmã pãnh jarênh pan kam ate apýnh mýjja kute me par djãri mekam o pôx ne kuwyo imôtikam kurê ne ajte me tyk nhõ pykadjwý kuwyo imôtikam kumẽ nhym arým me tyk nhõ pykaja kêt ne. Nhym bep mýjja kute me parja gêdja ajte akubyn me par kêt kumrêx ne. Arým me tyk kêt. Mýjja kute me parja arým kêt.

Nhym me idji'ã no'ôk kêtja, Metĩndjwýnh kute me tĩn ne ar ba rã'ã rã'ã kadjy idji'ã no'ôk kêtja, me tãm ne Metĩndjwýnh kuwyo imôtikam me kurê. Me tyk nhjukri tyk ne ja.

21

Metĩndjwýnh nhõ Djeruxarê ny.

¹ Nhym kam kãjkwamẽ pyka arým ny ba omũ. Nhym bep kãjkwa tũmmẽ pyka tũm ne arým nhĩ'ãm tẽn akuno. Nhym ngô raxbê pyka kêt djwý arým kêt.

² Nnym kam krĩrax mextire ruw ba omũ. Krĩraxbê Djeruxarê arỳm ny ne ruw. Kàjkwa kurũm ruw. Metĩndjwỳnh kurũm ne ruw ba omũ. Djeruxarê arỳm mexkumrêx. Kute me mjên 'ỳr ba kadjy kute amimex pyràk, me kute mjên kadjy amimex ne kute kubêkà mex jangjênh ne mrãnh nnym me kute abenã me rênh pyràk.

³ Nnym kam krĩ djàti kurũm me'õ kabên. Kàj bê kabên ne memã kum,

—È, arỳm ne Metĩndjwỳnh pykakam me ja'ỳr bôx ne kam mekam ar bamã. Dja mekam ar ba ne kam meo aminhõkumrêx ne.

Nà, Metĩndjwỳnh ta dja mekam djan ⁴ kam me kunĩmã no kangô kukõn mekmã o apêx.

Nnym kam me arỳm tyk kêtikumrêx ne.

Ne kaprĩ kêtikumrêx ne.

Ne mỳr kêtikumrêx ne.

Ne tokry kêtikumrêx ne. Mỳkam?

Mỳjja kunĩ tũmja arỳm nhĩ'ãm tẽm ne biknorkam ne arỳm kêt ne, ane.

Nãm ã krĩ djàti kurũm kabên ane.

⁵ Nnym kam krĩ djàtikam ỳrja ne kabên ne,

—È, arỳm ne ba mỳjja kunĩo ny, ane.

Ne kam ajte,

—On 'ã pi'òk no'òk. Mrãmri ne kabênja. Djãm kabên kajgo? Arkati, kabênikumrêx, ane.

⁶ Ne kam imã,

—Anũ. Arỳm ne ba o ino re.

Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ'ênhôt.

Ba ne ba adjakamã itũm ne kam ije mỳjja nhipêxo itẽm ne ije inomã mẽn, ba.

Djori me'õ kum kôr ba kum ngô ngã gê o ikõ. Ngô tĩn dja ba tu kum kajgo ngã gê o ikõ. Mỳng ngô

tĩn nã? Bir, ngô kute meo tĩnja dja ba kum kungã.

7 Me me kurãm tỳx ne kute ijãno ãm jamãbit dja ba mỳjja mex kunĩ ngã ne kam tu meo ikrakumrẽx nhym me imã, “Me inhõ Metĩndjwỳnh”, ane.

8 Nhym bep me kute bit ijo aminhõmãn kute amikam me kabẽn pymaje ikangaja,

ne kam ajte me kute amim imar kêtja,

me kute axweo amiptàrja,

me kute me par prãmja,

me prõ prãmja, me mjên prãmja,

me udjy,*

me kute mỳjjao Metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kute we kum ar amijarẽnho baja,

me 'êxnhĩ kunĩ,

me arĩk ar ba kunĩ dja me iwỳr bõx kêtikumrẽx ne.

Me ja kunĩ dja ba kuwyo imõtikam me kurẽ.

Kuwymẽ kẽn ngrãngrã pòkkam me kurẽ. Me

tyk nhijukri ajte tyk ne ja.

9 Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ kato ba omũ.

Kadjy mrãnh djwỳnhbê 7 ne apỳnh mỳjjao kute meo

bikẽn djari Metĩndjwỳnh ngryko ino rero ngõnho

ipu kute amỳnh ne o ku'ê ja 'õ ne iwỳr tẽn imã,

—Apa, amrẽ tẽ ba on amã akre ga omũ.

Mrykĩ'ãtomti jabatành ny prõ dja ba amã akre. Me

arỳm kute abenã ar mẽnha dja ba amã akre, ane.

* **21:8** Me kute apỳnh mỳjja mar, namẽ mry kaàkmẽ me karõmẽ, me tãm ne me amijo wajangao ba. Nhym me karõ punu ne me kute me jakõt me noo biknor prãmikumrẽx. 'Ã dja gar, A Tex 2.9, Apôx 13.13, Karõ 8.9-24, 13.6-12, 19.13-19 jarẽ.

10 Æ imã anen kam ikarõo tẽ. Krãnh jabatành, krãnh prêkti'yır ikarõo tẽn ijo bôx.

Nhym kam krĩrax mextire ruw ba omũ. Prõ ne rwýkja. Krĩraxbê Djeruxarẽ arým ruw. Kàjkwa kurũm, Metĩndjwýnh kurũm ruw ba omũ. 11 Nhym aparmã adjênh tẽ. Metĩndjwýnh jadjênh ne adjênh ne. Ne kam karýr kute kẽn pãnh rax, kẽn ngrãngrã jadjênh týxja pyræk. Ne ajte karý:r kute krytyrãnh karýrja pyræk. Nãm ã krĩrax jadjênh anen ruw.

12 Nhym kikre bu'ã apýnh kẽn djàri aben nhiby adjwýro tẽ nhym ã prêktire anen ã utĩ ane. Nhym kam ajkwa krekrebê 12. Nhym kam apýnh ajkwa krekre djàri kadjy mrãnh djwýnh 'ã ku'ê. Nhym ajkwa krekre'ã idji arij. Apýnh mekbê idjaer nhingêt kukãmãre nhidji djàri ajkwa krekre 'ã idji arij. Idjibê 12 ne apýnh kre'ã arij.

13 Nãm kàjkwa krax 'ãnh ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne kàjkwa nhôt'ãnh ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne kàjkwa nhirê'ãnh aktã ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt.

14 Nhym kikre bu'ã apýnh kẽn djàri aben nhiby adjwýro tẽmja krakri ne kẽnpotibê 12 ikwã. Kẽnpoti'ã ne Mrykĩ'ãtomti jabatành ny kute ar anorbê 12ja idji arij.

15 Nhym kadjy mrãnh djwýnh kute imã kabênja àbêr djà byn o dja. Kẽn karýro àbêr djà. O kute krĩrax'ã akremã. Kute krĩraxmẽ ajkwa krekremẽ bu'ã apýnh kẽn djàri aben nhiby adjwýro tẽmjamẽ kute 'ã akremã.

16 Nhym krĩrax pomẽ rymẽ kute aben pyræk. Nhym pokôt 'ã akren anhàkôt 'ã akren prêkkôt 'ã akre. Nhym kuni'ã akre kute aben pyræk. Ne 'õ

aben japanh kêtikumrêx. Àbêr djào ne 'ã akreo tẽ.
'Ã akrebê 2.200 kiometu.

¹⁷ Nãm kikre'ã akren kam atãri kikre bu'ã kënja'ã akre. Prêk'ã akrebê 64 metu. Me baje mýjja 'ã akrekôt ne kadjy mrãnh djwýnh kikremẽ kikre bu'ã kënjamẽ 'ã akre.

¹⁸ Nhyim bu'ã kënja ne ngrãngrã kute bõre ngrãngrã pyræk o ne ipêx ne. Nhyim bep krîraxja ne kryt karýro ipêx ne. Kryt karýrobit, atemã mýjja 'ômẽ o bikàr kêt. Nhyim krytja karý:r kute ixè jadjênh pyræk.

¹⁹⁻²⁰ Nhyim kam kikre bu'ã kënja krakri kënpotikam apýnh kën djàri kumex. Kën pãnh raxbit. Kikre bu'ã kënja kïnh kadjy.

Kën kutewa ne ngrãngrã kute bõre ngrãngrã ja pyræk.

Ne atãri ja ngrãngrã tỳx kute kwênh ngrãngrã ngwýnh ja pyræk.

Ne atãri ja kàjbê ràràr kamrêk kute kôkanê ngwýnh ràràr kamrêk ja pyræk.

Ne atãri ja ngrãngrã kute krwýnh ngwýnh ngrãngrã ja pyræk.

Ne atãri ja kajngàr kute ngànhtey nhy kajngàr ja pyræk.

Ne atãri ja kamrêk kute tyrti tekà kamrêkti, tekà kamrêk ja pyræk.

Ne atãri ja kàjbê ràràr kute mutêkre ngwýnh ràràr ja pyræk.

Ne atãri ja kàjbê ngrãngrã kute kôtkaàk ngwýnh kàjbê ngrãngrã ja pyræk.

Ne atãri ja ngrãngrã kute bày'yre ngrãngrã ja pyræk.

Ne atâri ja kàjbê ngrãngrã kute krãkamkàxte
ngwýnh kàjbê ngrãngrã ja pyràk.

Ne atâri ja ngrãngrã tÿx kute atorti ngrekà
ngrãngrã ja pyràk.

Nhym bep kute katē ja ne rârâr kute kēnnetojre
ngwýnh rârâr ja pyràk.

Be, kikre bu'ã kēn krakri apÿnh kēnpoti djâri ne ja.

²¹ Nhym bep kikre bu'ã kēnja ajkwa krekrebê
12ja ne angà krã. Angà krãti:, angà krãtio ne kikre
bu'ã kēnja ajkwa krekre kunõ 'ã ijê djâ, tãm ne
kute ngàp jadjēnh pyràk. Apÿnh ajkwa krekre djâri
ne kadjy angà krã'ã akren o ipêx ne, angà krã
pÿnho. Be, kikre bu'ã kēn jajkwa krekre ne ja.

Nhym bep krĩkam pryjadjwÿ kryt karÿro pry.
Kryt karÿrobit, atemã mýjja 'ômē o bikàr kêt. Karÿ:r
kajgon kam apôkmã rīt, kute ngõnh karÿr apôkmã
rīt ja pyràk.

²² Djãm krĩrax jakam Metĩndjwýnh nhõ kikreti?
Kati, arÿm ne bôx ne me bakam ar mrã. Bēnjadjwÿr
Metĩndjwýnh tÿxo kubê kumkatimē krabê
Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ar tãm ne arÿm ar
bôx ne me bakam ar mrã. Arÿm ne ar ro'ã me
bawÿr ruw ne me bakam ar mrã. Djãm me kute
kum kabēn kadjy ne mete kum kikremã? Kati,
arÿm ne ar bôx ne me bakam ar mrã. Mÿj kadjy
dja me kum kikre? Djãm kàjkwakam ar ba rã'ã ne
mete kum kikren kam kum kabēnmã?

²³ Djori kam mytmē mytyrwÿ kute me
kurwÿmã? Kati, Metĩndjwýnh ta adjēnho dja me
kurwÿ. Krabê Mrykĩ'ãtomti jabatành ny jadjwÿbê
ne me kurwÿ djwýnh. ²⁴ Be, ar irã jakam godja
apÿnh me ba djâri kunĩ kam mrã, mrãnh mextire.

Nhym pyka kunîkôt bēnjadjwÿr krîraxmã õ mýjja mex kunîo wangijn o krîrax kînh ne.

²⁵ Nhym krî bu'ã kēn jajkwa krekredjwÿ 'ã ijê kêtumrêx ne. Djãm akamàt kadjy dja me ajkwa krekre'ã ijê? Kati, akamàt kêtumrêx, a'u ry typy-dji. Kam godja ajkwa krekre'ã ijê kêtumrêx ne.

²⁶ Nhym apÿnh me ba djàrikam me ja õ mýjja mexo wangijn o krîrax kînh ne. Nhym me rûnh krîraxmã wangij nhym krîrax ô'ã kînhkumrêx ne.

²⁷ Nhym bep mýjja punu 'õ dja kum àr kêtumrêx ne. Me pijàm kêtme me 'êxnhîmê me ja 'õ dja kum àr kêtumrêx ne. Nhym bep Mrykî'ãtomti jabatành ny kute õ pi'òk no'òkkam me tîn rã'ã rã'ã'ã idji janhôrjabit dja me kum wangij.

22

Ngô kute meo tîn.

¹ Nhym kam kadjy mrãnh djwÿnh imã ngô kute meo tîn pakrax jakre. Ngô kute meo tîn ne prôto nõ ba omũ. Metîndjwÿnhmê Mrykî'ãtomti jabatành nyre ar krî djàti kurũm ne prôto nõ. Karÿ:rkumrêx. Karÿr kute krytyrãnh pyræk. ² Nãm pry nhõkre djàkôt prôto nõ. Krîraxkam pry nhõkre djàkôt prôto nõ nhym aktã nokà'ã pidjô kute meo tînja dja.

Pidjô bàri amãnhkrut ne mytyrwÿ kunî kôt aben pãnh ô kadjy aktã ngô nhijên o dja. Aktã ne ngô jakà'ã ngô nhijên o dja. Be, pidjô ja ne ar mytyrwÿ kunîkôt ôo kute aben japanho ãm kadjy dja. Nãm apÿnh mytyrwÿ djari'ã pidjô jakren o 12. Mytyrwÿ kunî kôt ôn bikaprãr kêtumrêx kadjy 'ã akre. Nhym bep pidjô 'ôja ne kubê me umar mex

djà, pyka kunĩ kôt kute meo mex nhym me umar mex ne kanê kêtũa.

³ Djãm krĩ jakam mỳjja kute meo bikênhmã? Kati, krĩ ja gêdja tu kam me mex ryti pydji. Nhym mỳjja kute meo bikênh dja 'ỳr àr kêtumrêx. Metĩndjwỳnhmẽ Mrykĩ'átomtĩ jabatành ny dja kam ar meo ban meo djuw mex o ba. Nhym ò àpênhdjwỳ kum àpênh mexkumrêx ne. ⁴ Ne kam Metĩndjwỳnh nokre pumũ nhym kam me kuka'ã Metĩndjwỳnh aminhidji janhô nhym me 'ã ar ba.

⁵ Nhym kam kam akamàt kêtumrêx ne. Nhym kam ngônhpôkti kêtumrêx ne. Nhym arngro kêtumrêx ne. Mỳj kadjy dja ngônhpôktimẽ arngromẽ? Bênjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh dja me kurwỳ. Nhym Metĩndjwỳnh nhô me ja dja ar meo ba rã'ã: ar meo ba.

⁶ Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh imã,
—Ë, mrãmri ne kabênja. Djãm kabên kajgo? Arkati. Kabênkumrêx. Amrêbê Bênjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh ne me kute kabên jarênh djwỳnhmã ta Karô jano nhym me kam ô'ã memã kabêno amirĩt ne. Nhym kam ajbir jakam ta arỳm ajte kadjy mrãnh djwỳnh jano. Kute ò àpênhmã mỳjja kator 'ỳr jao amirĩtmã ne ano. Kute mỳjja kator kêtja anhỳr djwỳnhrãm mekmã o amirĩt kadjy ne ano. Arỳm kator 'ỳr, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.

Jeju bôx 'ỳr arẽ.

⁷ Nhym Jejudjwỳ arỳm me bamã,

—Ë, arỳm ne ba akubyn me awỳr ibôx 'ỳr, ane. Ë, me'ò kute prĩne ikabênkôt amijo ba jabej dja kĩnhkumrêx. Metĩndjwỳnh kute anhỳr djwỳnhrãm memã mỳjjao kator'ã ujarênh ga aje 'ã pi'òk no'òk

nhym me kute amim mar ne kôt amijo ba jabej, be, me tãm dja me kĩnhkumrẽx ne, ane.

Nãm ã Jeju me bamã ane.

⁸ Ba, ba ibê Djuão ne ba arým prĩne omũ. Nã bãm mýjja ja kunĩ pumũn kuma. Ne kam mýjja kunĩ pumũn mar pan kam kabem itu mýrbê tỹm. Kadjy mrãnh djwýnh kute imã mýjja 'ã karõ kabem itu mýrbê tỹm ne bit ije kum rax jarẽnhmã. ⁹ Nhym kam imã,

—Kati, kwãrĩk wãnh. Badjwý ne ba Metĩndjwýnhmã idjãpênh, akamybê Metĩndjwýnh kabên jarẽnh djwýnhmẽ ar akôt Metĩndjwýnhmã idjãpênh. Me akunĩ aje pi'òk no'òkkôt, ajbir aje Metĩndjwýnh kabên'ã pi'òk no'òk jakôt amijo abajamẽ ne gu me baro'ã Metĩndjwýnhmã badjãpênh. Kam dja ga Metĩndjwýnhmãbit rax jarẽ, ane. ¹⁰ Ne kam ajte imã,

—Gora udjur kêt. Metĩndjwýnh kute anhỹr djwýnhram memã mýjjao kator'ã ujarẽnh ga aje 'ã pi'òk no'òkja kwãrĩk wãnh udjur kêt. Arým 'yr. Mýjja ja kunĩ arým kator 'yr. ¹¹ Kwãrĩk wãnh me axwe wãnh axwe ar ba rã'ã. Nhym me arĩk ar badjwý tu wãnh arĩk ar ba rã'ã. Kute amimarkôt arĩk ar wãnh ba. Gê me kute katàt amijo badjwý katàt amijo ba rã'ã, katàt amijo ba ry typydji. Nhym Metĩndjwýnh nhõ me mex jadjwý mex rã'ã, mex ry typydji.

¹² Ë, arým ne Jeju me bamã kabên jarẽ. Gora me kabên ma. Nãm,

—Ë, arým ne ba akubyn me awýr ibôx 'yr. Dja ba bôx ne kam me amã pãnh jarẽ. Me aje amijo abakôt me amã pãnh jarẽ. Me ajaxwemẽ me

amrãnh mexmẽ kôt me amã pãnh jarẽ. Ë, me ajaxwe dja ba me ajo ajkẽ nhym bep me mexmẽ gêdja ba me iro'ã ar iba. ¹³ Ba ibê mýjja kunĩ krax ne ajte ibê mýjja kunĩ 'ênhôt. Ba ne ba adjakamã itũm ne kam ije mýjja nhipêxo itẽm ne ije inomã mẽnh. Ba ren ije kãjkwamẽ pykamẽ omũnh 'ãno idjãm kêt nhym ren amrêbê amijo ajkẽ nhym ren mýjja kunĩ kêt ne, ane.

¹⁴ Be, Metĩndjwýnh nhõ me mexja, me axwe kêtja dja me kĩnhkumrẽx ne. Me tãm dja me kute kubêkà'ã ngrã o pôxkam aka pyræk. Dja me axwe kêt ã mextire ne ã kĩnh ane. Me jabit, Metĩndjwýnh nhõ me mexja dja me pidjô kute meo tĩn ku ne krĩrax bu'ã kẽn jajkwa krekrekôt wangij ne kam Metĩndjwýnh nhõ krĩraxkam ar ba.

¹⁵ Nhym bep me kute ropre pyræk ne arĩk ar bajamẽ me udjymẽ me prõ prãmmẽ me mjên prãmmẽ me kute me par prãmmẽ me kute mýjjao Metĩndjwýnh karõ nhipêx ne kute we kum ami-jarẽho bajamẽ me 'êxnhĩmẽ me kabẽn krãptĩjamẽ, me tãm gêdja me kum ngjênh kêtumrẽx ne.

Nhym kam Jeju ajte me bamã,

¹⁶ —Ba ibê Jeju ne ba me amã ikadjy mrãnh djwýnh jano. Kute apýnh me aje ikôt aben pydji djari me amã katåt mýjja ja jarẽnhmã. Ba ne ba ibê Dawi tãmdjwýkumrẽx ne ãm djakam dja. Ba ne ba Dawi nhipêx ne. Ba ne ba ije akati maktã umajýrtire pyræk ne inhirækumrẽx, ane. Nãm ã Jeju me bamã ane.

¹⁷ Nhym Metĩndjwýnh Karõmẽ Mrykĩ'ãtomti jabatãnh ny prõmẽ ar Jejumã kum,

—On amrẽ tẽ, ane. Jeju nhõ me jabê Mrykĩ'ãtomti prõ ne kum,

—On amrẽ tẽ, ane.

Godja ga me Jeju'ã idjujarẽnhja man kam gadjwỳ kum,

—On amrẽ tẽ, ane.

Nhym Jeju memã kum,

—Gê kam me'õ kum kôr jabej on amrẽ iwỳr tẽn ngô tĩno ikõ. Tu kajgoo ikõ, pãnh kêt. Amã ngô kute meo tĩnja kĩnh jabej tu kajgoo ikõ, ane. Nãm ã Jeju kabẽn ane.

¹⁸ Ë, ibê Djuao ne ba ije me amã ikabẽn jarẽnhmã.

—Me apa, me ikabẽn ma. Gora me aje ja mar jabej, Metĩndjwỳnh kute anhỳr djwỳnhràmm memã mỳjjao kator'ã ujarẽnh ba ije 'ã pi'òk no'òkja aje mar jabej gora me ikabẽn ma. Dja ga me ajõ ijukri adjan atemã akabẽn 'õ jarẽn arỳm Metĩndjwỳnh kabẽno ajkẽ nhym arỳm pãnh me ajõo ajkẽ. Apỳnh ije meo bikẽn djari'ã pi'òk no'òk jao dja me ajõo ajkẽ. ¹⁹ Ba ibê Djuao ne ba ajte ije me amã ikabẽn jarẽnhmã,

—Godja ba ije anhỳr djwỳnhràmm Metĩndjwỳnh kute me amã mỳjjao kator'ã pi'òk no'òk ja ga me ajõ kabẽn 'õo ajngrà nhym arỳm Metĩndjwỳnh abê mỳjja nê. Abê pidjô kute meo tĩnja nên abê õ krĩrax mextireja nê ne ije me amã mỳjja mex jarẽnh ne ije 'ã pi'òk no'òk ja tãm dja me ajõbê nê, ane.

Be, me ikabẽn ja ma. Ë, gêdja Jejudjwỳ me amã kabẽn jarẽ,

²⁰ —Ba ibê Jeju, ije katàt me amã mỳjja kunĩ jarẽnh ne ba me amã, “Mrãmri ne ba arỳm me awỳr ibôx 'ỳr”, ane.

Dja gu me,

—Nà, Bẽnjadjwỳr Jeju, mrãmri. On amrẽ tẽ, ane.

²¹ Gê me banhõ Běnjadjwÿr Jeju ukaprĩkôt přine
me bajo djuw mex. Mrãmri. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560